ԽԶ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5643 ՕԳՈՍՏՈՍ 13/26 1904 ՈՒՐԲԱԹ 13 ՃԷՄԱԶԻՒԼ ԱԽԸՐ 1322 ԽԶ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5643

درعلیه‌ده غلطه‌ده « آره‌ولق » غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ ա՛ր եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանճօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140	ղր
» » »	վեցամսեայ	70	»
» » »	եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40	Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20	»

Դրամի փոխարէն փօսթայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ԵՐԿՐՈՐԴԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹԻՒՆ

Գոհունակութեամբ պէտք է դիտել թէ ի՛նչպէս բազմաթիւ էին այս տարուան Թաղային վարժարաններու շրջանաւարտները, նոյնպէս բազմաթիւ ըլլալու երեւոյթն ունին անոնցմէ երկրորդական կրթութեան հետեւիլ ուզողները: Նախ մեծ մաս մը Կեդրոնական վարժարանը գալ որոշած են, ուրիշ մըն ալ զանազան վարժարաններ, մասնաւորապէս մէյ մէկ օտար լեզուի հետամուտ ըլլալու համար. քիչերն են որ իրենց ստացած նախակրթութեամբը գոհացած՝ ուսանողութիւնը կը ձգեն, միանգամ ընդ միշտ արհեստի մը կամ գործի մը պարապելու համար:

Ամէն կերպով գոհացուցիչ կը գտնենք այս երեւոյթը, զի յայտնի է թէ լոկ նախակրթական ուսմունքը մեծ կարողութիւն մը չընծայեր, կեանքի պայքարին մէջ զօրաւորապէս մաքառելու համար: Ապրուստի խնդիրը հետզհետէ այնքան կը դժուարանայ, անհատական կացութեան հիմերը եւ պայմանները այնքան կը նրբանան, շահերու մրցումները այնքան մանուածապատ տրամաբանականութիւն մը կը ստանան որ անոնց բազմակնճիռ բարդութեանց մէջէն կամ ակէն ելլել կարենալու համար հարկ է իմացական, բարոյական եւ նոյն իսկ ֆիզիքական կենսունակութեան ոյժերով զօրացած ըլլալ. Ապա թէ ոչ, դիմանալ, յաղթել, այսինքն ապրիլ անկարելի է:

Առաջ երկրորդական կրթութիւնը լոկ մտքի պերճանք մը կրնար նկատուիլ, երբ կեանքի պայմանները ներկայիս պէս դժուար եւ բազմայեղ չըլլալով՝ շահերը մատչելի եւ ապրուստը դիւրին էին: Իսկ հիմա հոգեկան կամ իմացական պերճանք մը, զարդ մը ըլլալէ աւելի, անհրաժեշտ պայման մը, անխուսափելի պէտք մը դարձած է, բուն իսկ կեանքի բեռը կրել կարենալու համար: Հետեւաբար ներկայ եւ ապագայ խեղճութեան դատապարտուած է ո՛վ որ իր մանկութեան եւ պատանութեան թարմ եւ թանկագին ժամանակամիջոցը չի յատկացներ մտաւորական զօրաւոր կրթութիւն մը առնելու, հոգեկան անկեան ոյժ մը կազմելու. Նաեւ ֆիզիքապէս ալ իր մարմինը ապագայ յոգնութեանց տոկալու կարող վիճակի մէջ դնելու համար պէտք է յատկապէս զօրացնել զայն, եւ բնութեան ընծայած կենսական բոլոր զօրութիւնը պահեստի ունենալ եւ կազդուրել:

Առանց այս պայմաններուն, կեանքի ասպարէզը մտնող երիտասարդ մը կը նմանի նաւի մը որ առանց պէտք եղածին չափ ածուխի ծովու վրայ կ'ելլէ, կամ ճամբորդի մը՝ որ բաւական պաշար չառած՝ ուղեւորութեան կը ձեռնարկէ այնպիսի տեղեր, որ իրեն սնունդ չէին հայթայթեր:

Աւելորդ է ըսել թէ ծնողքներու համար վարանելու տեղի չկայ բնաւ, իրենց զաւակը երկրորդական կատարեալ կրթութիւն մը տալու համար, քանի որ Կեդրոնական վարժարանը պատրաստ է եւ կրնայ լիուլի գոհացնել ամենէն դժուարահաճներն անգամ: Արդէն այս տարի տեսանք իր առաջին շրջանաւարտները (վերջին վերաքննութեամբ հրապարակով առաջին) եւ այսուհետեւ ամէն տարի յաջորդաբար ունի տալիք: Ո՛չ ոքի անծանօթ չէ թէ Կեդրոնականի շրջանաւարտները դպրութեանց, գիտութեանց եւ լեզուաց ի՛նչ ճոխ պաշարով օժտուած դուրս կուգան, ինչպէս այս տարուան քննութիւններն ալ ցոյց տուին, որոնց ներկայ գտնուող եկեղեցական եւ աշխարհական ամէն կարգի անձերը կատարելապէս գոհ մնացին:

Ընդհանուրէն զգացուած այս գոհունակութեան տպաւորութեան արդիւնքն են անշուշտ սովորականէն աւելի բազմաթիւ տղաց այս օրերս Կեդրոնականին աշակերտելու համար ըրած դիմումները, բնականաբար գլխաւորապէս Թաղային վարժարանաց շրջանաւարտներէն:

Եւ մանաւանդ այն համեմատութեամբ որով հետզհետէ երեւան ելաւ օտար վարժարանաց ապարդիւն ըլլալը, այսինքն հայ աշակերտին հարկ եղած ազգային դաստիարակութիւն եւ կրթութիւն տալու անընդունակութիւնը, ամէն մարդ աւելի փարիլ սկսաւ մեր ազգային կրթական հաստատութեանց, որոնց մէջ առաջին է Կեդրոնականը, որ իր անուան արժանի ամէն պայմաններով կը ներկայանայ եւ կը գոհացնէ երկրորդական կրթութեան բոլոր պահանջները, թէ՛ դպրութեանց, թէ գիտութեանց եւ թէ լեզուներու կողմէ:

Ուրախալի է տեսնել որ մեր հասարակութեան եւ դպրոցական տղայ ունեցող ծնողքներու մեծամասնութիւնը օժտուած կ'երեւի լաւ ընտրողականութեամբ եւ գնահատում ընելու կարողութեամբ, զի անմիջապէս անդրադարձաւ այս իրողութեան եւ սկսաւ ըստ այնմ վերաբերուիլ մեր բոլոր նախակրթարանաց նկատմամբ ընդհանրապէս, եւ Կեդրոնականին հանդէպ մասնաւորապէս, որովհետեւ վերջին մէկ երկու տարիէն ի վեր թէ՛ առաջինները եւ թէ վերջինը բաղդատաբար աւելի շատ աշակերտ ունեցան. անոնց մէկ մասը օտար վարժարանէ վերադարձողներ են եւ մէկ մասն ալ անոնցմէ են որ պիտի երթային օտար վարժարանները, բայց չգացին, այլ մեր ազգային հաստատութիւնները ընտրեցին:

Յուսալի է թէ տակաւին աւելի աղէկ պիտի ճանչցուի այս իրողութեան կարեւորութիւնը եւ ատեն պիտի գայ որ օտար վարժարան գացող հայ մանուկ մը մատով պիտի ցուցուի:

Նոյնպէս կատարեալ իրաւունք կայ յուսալու թէ աւելի շատ պիտի ըլլան երկրորդական կրթութեան առաւելութիւնները ճանչցողները, որով անոր հետեւող աշակերտներն ալ նոյն համեմատութեամբ աւելի բազմաթիւ պիտի ըլլան Կեդրոնական վարժարանին մէջ:

ՑՈՒՍԱԿ

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

«ԳԵՂԵՑԻԿ ԱՄԷԼԻԱ»

Շատ տարի չըներ՝ եւրոպական թերթերէն ոմանք արձագանգը եղան հետաքրքրաշարժ վիճաբանութեան մը, որով կը ջանար ապացուցանել թէ գեղեցկութիւն չկայ, քանի որ այդ մասին ճաշակները կը տարբերին: Ճշմարիտ է որ գեղեցկութիւնը՝ մեր իւրաքանչիւրին աչքերուն հաճելի երեւցածն է: Ինչ որ ես, օրինակի համար, հրեշտակ մը կը տեսնեմ իմ երիտասարդի աչքերովս, դուն զանիկա մարմարեան կը գտնես քու յափրացած մարդու աչքերովդ: Գեղեցկութիւնը ժխտող ծանրախոհ գիտուններն, սակայն, անտարբեր պիտի մնային Գեղեցիկ Ամէլիայի հանդէպ: Բարձրահասակ, նուրբ յօնքերով, այտերը խնձորանման, թուշանման ճակատ մը՝ ուր կը ցոլան երկու կրակոտ աչուկներ, իրանը ճոխ: Ո՞ր մէկը թուեմ ֆիզիքական առաւելութիւններուն, որոնցմով օժտուած է Գեղեցիկ Ամէլիա: Բայց ո՞վ է եղեր այդ հրապուրիչ աղջիկը, պիտի հարցնէք ինծի հետաքրքրուելով. արդ, կը փութամ զինքը ձեր ուշադրութեան ներկայացնել:

Գեղեցիկ Ամէլիան պարզապէս այն տիկինն է զոր՝ համակրելի դերասանուհի տիկին Աղնիւ Մնակեան յաջողութեամբ ներկայացուց անցեալ կիրակի գիշեր Գաղըգիւղի ամառնային թատրոնին մէջ: Սոյն 5 արարուածով տաղը բազմայոյզ, ունի իր առաջնորդութիւն պատուոյ զգացումը: Այրի եւ ծեր Ֆը-Նոագի զօրավար մը (Մնակեան) սիրահարուելով գեղեցիկ Ամէլիային, կ'ամուսնանայ անոր հետ եւ փորձանքը կը գտնէ: Բժիշկ մը — տօքթէօռ Ֆաէռէրք, — որ զօրավարին բարեկամն է եւ անոր տանը մէջ ազատ մուտք ունի, Ամէլիային կը սիրահարուի: Այս կնճռոտ խնդիրը բնականաբար երեւան կ'ելլէ: Զօրավարը, որ պարզամտութեան բերմամբ, նախորդ կնոջմէն ունեցած չափահաս մանչ զաւակը կը կարծէր ըլլալ իր կնոջը (Ամէլիային) սիրահարը, Տօքթէօռ Ֆաէռէրքի խաբէութիւնը հասկնալով մենամարտի կը հրաւիրէ զայն. սիրահար բժիշկը փոխանակ մենամարտելու, թունաւորուելով անձնասպան կ'ըլլայ:

Այս տաղին ակնատես եղողը անկարելի է որ չյուզուի: Հեղինակը՝ հոս լաւ ուսումնասիրած է սիրոյ հոգեբանութիւնը: Սէր եւ պատուոյ զգացում, երբ համընթաց գնային, վախճանը միշտ մահաբեր է եւ կեանքի այս ճշմարտութիւնը սոյն թատերգութեան մէջ պատկերացուցուած է զգայուն կերպով:

Թատերախաղին ներկայացումին մէջ՝ դերասանները լաւ կատարեցին իրենց դերերը: «Պապա Մնակ» բաւական կերպով ծափահարուեցաւ, մասնաւորաբար չորրորդ արարուածին մէջ, ուր ծնկան վրայ գալով իր զաւկէն — որ սխալմամբ կնոջը սիրահարը ըլլալ կը կարծէր — ներողութիւն խնդրեց: Հօլաս (տօքթ. Ֆրէտէրիք) դժբախտաբար իր տարրին մէջ չէր. ո՛չ բժշկութենէ կը հասկնար եւ ոչ ալ... սիրահարութենէ. շատ դանդաղ վարուեցաւ: Ինչո՞ւ արդեօք այս դերը Պրինէմյանին չէր յանձնուած: Հօլասի բնական դերը [illegible] գլխարկներուն մէջն է, ուր շատ լաւ խաղալը չուրացուիր: Տիկին Աղնիւ թէեւ գոհ ձգեց՝ բայց տրամադիր եղած միջոցին անտարակոյս կատարեալ յաջողութեամբ պիտի ներկայացնէ Գեղեցիկ Ամէլիան. այդ մասին իր կարողութեանը վրայ վստահ ենք: Շահինեան աւելի երրորդ արարուածին մէջ դերասանական տաղանդ մը ցոյց տուաւ: Տիկին Պրինէմեանեան կրնար աւելի գոհ ձգել: Տիկին Ֆնար՝ թատերասէր հասարակութեան սիրած մէկ դերասանուհին է. համակրելի [illegible] բաւական կերպով ծափահարուեցաւ իր ճկուն խաղացուածքին համար: Զօպանեան՝ իր խեղկատակ բնաւորութեան դերին մէջ շատ խնդացուց: Երբ վերջին արարուածը աւարտեցաւ, ծափահարութիւնները չորս անգամ կրկնուելով սահմանեցին որ վարագոյրը կրկին անգամ բացուի. հանդիսականները «պռավօ, պռավօ», կը գոչէին: Սոյն երեկոյթը զաւեշտով մը վերջացաւ, Բուլչիճեկլյա, ուր Ֆէհիմ էֆ. կոկորդալից խնդացուց:

Դժբախտաբար բազմութիւնը պէտք եղածին չափ չէր, ըլլա՛յ գիւղագնացութեան պատճառաւ, ըլլայ ազդերուն նուազութեան. շատեր տեղեկացած չէին թէ Մնակեան [illegible] թատերաբեմին վրայ պիտի երեւնայ, որով թատերախումբը, կարծեմ, վնասեց նոյն երեկոյթէն: Այսուհանդերձ հոգ չէ, որովհետեւ յաջորդ ներկայացումները աւելի տեղը պիտի լեցնեն, մանաւանդ որ կը տեղեկանամ թէ Մնակի խումբը որոշած տուած է փորձելու առաջարկս, այն է թատրոնի մուտքը երեք դասակարգի վերածել, այսինքն, Ա. 10 ղրշ. (կանանց 5), Բ. 5 եւ Գ. 3 ղրշ.: Տարակոյս չկայ թէ ազդերուն մէջ ալ պիտի ծանուցուի այս կարգադրութիւնը, որուն արդիւնաւոր ըլլալուն չեմ տարակուսիր:

ԳԱՄԻԿ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՕՍՔԵՐ

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ ՇՈՒՐՋԸ

Մեր լրագրութեան մէջ չկայ հրապարակագիր մը կամ պարզ գրող մը, որ Ազգ. Հիւանդանոցին վրայ գրած չըլլայ մէկէ աւելի անգամներ, տարուան շրջանին մէջ: Անխուսափելի եւ անսպառ նիւթ մը կը հայթայթէ ան, որ գրողին գրչին ծայրը կուգայ, մանաւանդ երբ նիւթի սովէ բռնուած է: Վերջապէս մեր Հիւանդանոցը անանկ բազմածիրեղ հաստատութիւն մըն է՝ որուն վրայ կրնայ գէշ աղէկ բան մը ձորձորել, ամէն գրողէն սկսեալ մինչեւ ջոջ հրապարակագիրը: Ազգ. Հիւանդանոցն ալ այն ծերցած բայց միշտ թարմ նիւթերէն մէկն է, որոնց վրայ բիւրերս գրուած ըլլալուն հակառակ, միշտ նոր երեւոյթ ունի:

Առաւել կանուխ ելլողը բան մը կը գտնէ Հիւանդանոցին վրայ գրելու. չէ՞ որ ազգ. հաստատութիւն մըն է. ամէն ոք իրաւունք ունի իր կարծիքը յայտնելու. հոգ չէ թէ անհեթեթ ու անգործնական բան մը եղած ըլլայ ան: Եթէ երբեք իրարու քով շարէինք այն առաջարկները, թելադրութիւնները եւ խորհուրդները որոնք ի նպաստ մեր Հիւանդանոցին եղած ու հրատարակուած են թերթերու մէջ, բաւական հաստափոր հաւաքածոյ մը պիտի ունենայինք մեր աչքին առջեւ: Խելքին փչողը առաջարկ մը ներկայացուցած է, մինչ գործնական ու հասութաբեր: Բարեբախտաբար, Հոգաբարձութիւնը ականջ չի կախեր ամէն արտառոց թելադրութիւններու եւ անխոհեմ առաջարկներու, փորձառութեամբ գիտնալով թէ թուղթի վրայ եղած ամէն ծրագիր իրական օգտակարութիւն մը չընծայեր, որովհետեւ գործադրութիւնը անկարելի է:

Այսպէս պիտի գայ օր մը, երբ Հիւանդանոցը ճշմարիտ գործարան մը պիտի դառնայ զանազան արհեստներու, դադրելով բարեգործական հաստատութիւն մը ըլլալէ: Արդէն մէկէ աւելի արհեստներով կը զբաղին հոն: Ու հիմա կ'ուզուի ջերմոցաբուծութիւնն ալ աւելցնել:

Սակայն հրապարակագիրը կամ խմբագիրը, բան մը գրած ըլլալու եւ իր վրայ խօսեցնելու համար, առաջ կ'անցնի, անհաշիւ ծրագիր մը պարզելով կամ անիմաստ առաջարկ մը ընելով: Բաւ է որ ընթերցող հասարակութիւնը կուլ տայ գրուածը, առանց բարակը փնտռելու. մնացածը կարեւորութիւն չունի. առաջարկը կամ ծրագիրը գործադրելի կամ գործնական բնոյթ չունի եղեր, ո՞րուն փոյթ: Արդէն գրողը ինքն իսկ լաւ չէ ուսումնասիրած իր առաջարկը. ալ ի՛նչ օգուտ կը սպասէք անկէ:

Անխորհուրդ թելադրութիւններ ընելու ամէնէն աւելի մարմաջ կը զգայ առաւօտեան թերթի մը ազգ. քրոնիկագիրը, որ ինքզինքը հեղինակութիւն կը դաւանի [illegible] գործերու մէջ: Նոյն իսկ իր կարողութենէն վեր խնդիրներու միջամտել կ'ըլլայ, առանց վախնալու որ ծիծաղելի կը դառնայ:

Սակայն այդ քրոնիկագիրը չի բաւականանար խելքին փչած թելադրութիւններ ընելով, այլեւ զուտ մասնագիտական գործերու մէջ ալ վճիռներ կ'արձակէ: Անոր ապացոյցը տուաւ արդէն տակէ քանի մը ամիս առաջ, երբ այնքան զօրաւոր պայքար մը մղեց Ազգ. Հիւանդանոցի շէնքը կառուցանող ճարտարապետին դէմ: Ինչպէս կը յիշեն մեր ընթերցողները, ատենին պատասխանեցինք մեր ընդդիմախօսին քննադատութեանց ու ծանօթ ճարտարապետ Կիւբէկեան էֆ. ալ գեղեցիկ պաշտպանողական մը գրեց, մեր ընդդիմախօսին հրաւէրին վրայ իսկ:

Բայց այդ միեւնոյն խմբագիրը կ'ուզէ խնդիրը նորէն արծարծել, քանի մը օր առաջ անտեղի ակնարկութիւն մը ընելով դարձեալ նոյն ճարտարապետին նկատմամբ: Կ'երեւայ թէ մեր խելօք Դաւիթն ալ գրչի կոչուածութեան ախտէն վարակուած է, որու մասին շահեկան յօդուած մը գրած էր Արամ Անտոնեան չորեքշաբթի օրուան Արեւելքի մէջ:

Հիւանդանոցին երկրորդ թեւին շինութեան առթիւ կարող ճարտարապետներ իրենց ծրագիրները ներկայացուցեր են եղեր. տեսէք հոս ինչ առնչութիւն կրնայ ունենալ հանգուցեալ ճարտարապետ մը, որուն չի խնայեր սակայն մեր քրոնիկագիրը, իր [illegible] գրչին խայթոցները: Ասիկա չ'ապացուցաներ հոգիի ազնուութիւն մը, մինչդեռ գրչի կոչուածութեան, ինչ որ ամէնէն անտանելի ախտն է լրագրութեան մէջ: Ազգ. Հիւանդանոցի ընդհանուր յատակագիծը ժամանակին լաւ պատրաստուած չըլլալուն համար, երկրորդ թեւին շինութիւնը կը դժուարանայ եղեր հիմա. ասանկ ծիծաղելի առաջարկութիւն մը «Սուրհանդակ»ի քրոնիկագրին խելապատակէն միայն կրնայ դուրս գալ: Իսկ թէ Հիւանդանոցի շրջափակին մէջ կամ անկէ դուրս տեղ մնացած չըլլար նոր շէնքի մը կառուցման համար, նոյնիսկ գրողին համար:

Զ. Ն.

ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ

ՓՈՔՐԻԿՆԵՐՈՒՆ ՀԵՏ ՊԷՏՔ Է ԽՕՍԻԼ ԻՐԵՆՑ ԼԵԶՈՒՈՎ

(Դ. Մրցանակէն քաղուած)

Մանուկը լաւ դաստիարակելու համար մարդ պէտք է ինքզինքը անոր տայ, [illegible] զբաղիլ անով:

Չէք կրնար երեւակայել թէ ո՛րչափ շատ բան կարելի է սորվեցնել փոքրիկներուն, երբ անոնց լեզուով խօսուի՝ իրենց հասկացողութեան մատչելի եղանակով: Կոչումիս փորձառութեամբն է որ ձեզի կը խօսիմ. հարստութիւն չունենալով սովորեցայ ուրիշներու տղաքը դաստիարակել, զի Ֆրանսայի մէջ գործերը այնպէս կը բերեն որ աղքատիկ աղջիկները չեն ամուսնանար.... Առանց դառնութեան կ'ըսեմ ասանկ զի իմ սիրելի աշակերտներուս շնորհիւ այսպէս բարեբաստիկ կեանք մը կ'անցընեմ. ինչո՞ւ համար յաջողեցայ անոնց քով, որովհետեւ չէ թէ միայն զանոնք կը սիրեմ, այլ կը սիրեմ մանաւանդ անոնցմով զբաղիլ:

Այո՛, կը կրկնեմ, պէտք է տղով շատ զբաղիլ, բայց այնքան փափկութեամբ որ չնշմարէ հսկողութիւն մը ձեր կողմէ:

Ես այն կարծիքէն եմ որ պէտք է վարժեցնել տղան թեթեւ աշխատութեան մը. խաղը, յետոյ, ա՛լ աւելի հաճոյք պիտի պատճառէ անոր եւ ան կանուխէն պիտի հասկնայ կեանքի նպատակը: Հո՛ն, գիւտեր ընելու ամբողջ աշխարհ մը ունիք: Իր ընդունակութեանց համեմատ կրնաք գուշակել իր կոչումը, ճանչնալ իր նկարագրի թեթեւութիւնը կամ լրջութիւնը, հաստատելով իր գաղափարներու անկայունութիւնը կամ յարատեւութիւնը: Ձեզի՛ անկ է սրտապնդել իր ճիգերը զոր պիտի զգայ ձեր զաւակը, գիւտ մը ընելով: Փոքրիկ սխալները յորդորեցէք, թողլով անոր իր նախաձեռնութեան բաժինը, յիշելով որ ի վերջոյ իրեն առաջացած փորձառութիւնը անոր օգտակար պիտի ըլլայ: Մի՛ ընէք զինքը առանց կամքի մարդ-մեքենայ մը, բայց ներշնչեցէք անոր բարեկամի կամեցողութիւնը: Նմանապէս տղան մի՛ ընէք պառաւուկեր... փոքրիկ աչքերուց սահման մը, անտանելի՝ ամէնուն առջեւ: Մտաւոր յոգնութիւնը ծնողաց անհամբերութեան սխալ արդիւնքն է յաճախ: [illegible] տղայ մը ինծի միշտ կը թուի ապագայ թանձրամիտ մը:

Ժ. ԲԷՐՐՕ

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՌՆԱԶԴԸ

(Զ. Մրցանակէն քաղուած)

Մանուկ մը՝ որ հաստատամիտ ու ճշդապահ հայր եւ մայր մը ունի, իրեն բարի օրինակ հանդիսացող, կը զգայ թերեւս անորոշ կերպով մը, բայց կը զգայ թէ իր ծնողքը առանձին էակներ են, թէ ինչ որ անոնցմէ կը բխի՝ բարի է ու լաւ: Դեռ շատ փոքրահասակ՝ զանոնք կը յարգէ սիրելով: Իր միամիտ յարգանքին եւ մանկական սիրոյն շնորհիւ աս զգացումը կը կրէ թէ ինչ որ անհաճոյ կը թուի իր ծնողքին եւ ինչ որ անոնք կ'արգիլեն՝ գէշ է: Աս կարելի կ'ըլլայ մըն է. արդարեւ մանկիկը սկզբան ներքին գիտակցութիւն չունի, բայց ունի արտաքին գիտակցութիւն մը (ինչպէս կ'ըսէ Տիկ. Նէքքէր տը Սոսիւռ՝ ազնուելի գիրքի մը մէջ զոր կը յորդորեմ ձեզ կարդալ եւ ուսումնասիրել, Հէլ Մօրիկ): Այդ արտաքին գիտակցութիւնը մօրը հոգին է. ան կը կարդայ անոր վարքը աչքերուն մէջ. բերկրութեամբ կը խայտայ, հոն գոհունակութիւն տեսնելով, եւ թախծամած կը տխրի այնտեղ դժգոհանք նշմարելով. կանուխէն կը ճանչնայ մէկ կողմէ աղէկ բրած ըլլալու հաճոյքը եւ մի այլ՝ խղճահարութիւնը, այն խղճահարութիւնը որ գրեթէ անծանօթ է ձեր մանկան եւ որ պէտք է դաստիարակութեան մէջ գործէ այնքան փրկարար ազդեցութիւն մը:

Ու հիմա կրցա՞յ արդեօք համոզել ձեզ թէ պէտք է որ առաջադրէք՝ ձեր վարմունքին ուղին՝ ըլլալ հաստատամիտ եւ ճշդապահ ու, սաւ, միմիայն բարի օրինակներ տալ ձեր մանկիկին, մէկ բառով, ձեր զաւկին կենդանի գիտակցութիւնն հանդիսանալ:

ԼԻՒՍԻ ՄՈՐՕ

ՄՐՑՈՒՄԷՆ ՊԱՏԱՌԻԿՆԵՐ

Թէ ինչո՞ւ դժբաղդ
մայր մըն եմ ուղեկորոյս

Ես ժամանակին եղայ, ինչ որ էք դուք այսօր, խանդաղատանօք սիրուած կին մը... Պաշտելի պզտիկ մըն ալ ունեցայ. մէկ հատիկ փոքրիկ Ժան մը, ոսկեշէկ բուլեօք, խոստմնալից ապագայով, որուն վրայ յիմարաբար հպարտ եղայ՝ ամուսինիս ներողամիտ աչքերուն առջեւ:

Ինքը, չափազանց դիւրագութ հայր, ամէն իշխանութիւն իմ ձեռքս թողուց. պաշտօնատար մը որ իր զինուորներուն յարգանքն ու ակնածանքը կը վայելէ, մեր տան մէջ խստաբարոյ չէր վարուեր, յարգելով իմ ամբարտաւան հանդգնութիւնս, յայտնի յանդգնութիւնս:

Եւ սիրունիկ կուրութիւններ ունեցայ այս սիրոյ հատակտորին առջեւ, զոր ազատ ձգեցի բացուելու, գարնան արեւին մէջ, առանց մտահոգութիւն ունենալու իր միշտ յաղթանակող [illegible] մասին... եւ տարիներն անցան երազի մը մէջ, ուրկէ կը մնայ լոկ մահարձան մը եւ գնդակներով ծածկուած թիկնոցակ մը:

Ժան հինգ տարու եղաւ, տասը տարու եղաւ եւ տակաւին ես չխորհեցայ զինքը կրթել ուրիշներուն նման: Առողջական տեսակէտով փափուկ չէր, բայց իր ջղայնութիւնը զիս կ'ահաբեկէր, արցունքներն ինծի մղձաւանջ կու տային,

---

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (21)

ԲԻԷՐ ՄԱԷԼ

ՆՈՏԱՐԻՆ ԴՂԵԱԿԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԽՈՒՍԱՓՈՂ ՍԷՐԸ

Դ.

ԱՄՈՒՍՆԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻՆ ՆԱԽԸՆԹԱՑ ՕՐԸ

Օ՛ն հանդարտեցէք, օրիորդ: Խորհեցէք անգամ մը: Ձեր ըսած խօսքերուն վրայ չէք անդրադառնար: Խոստովանեցէք զիս փորձել ուզելնիդ: Եթէ տարիքս եղած է ձեր մտադրութիւնը, կը ներեմ, նոյն իսկ շնորհակալութիւն կը յայտնեմ, այդպիսի բարեմտութեամբ մը վարուած ըլլալնուդ համար: Ինծի համար անհաճոյ չէ զգալ անձկութեան այն սարսուռը, որ անբաժան է տարտամօրէն փորձառած ամէն երկիւղէ: Մղձաւանջէ մը ազատելուն հաճոյքը լայնօրէն կը փոխարինէ պատճառած սարսափը եւ տառապանքը:

Այսպէս կը խօսէր նոտարը: Իվօնի խօսքերը լուրջ բան մը տեղ չդնել կը ձեւացնէր: Մանկամարդ աղջիկը չուզեց որ դիմացինը ոեւէ պատրանք ունենայ տակաւին:

Աւելի ուժգնօրէն ներկայացուց իր առաջարկը, կոչում ընելով հակառակորդին վեհանձնութեան, կրկնելով ինչքերէ հրաժարումը պայմանաւ որ անձնական ազատութիւնը վերադարձնէ իրեն: Անօգուտ եղաւ: Այդ կշտամբանքներէն իւրաքանչիւրին պատասխանեց, իր սիրոյն հաւաստումովը:

— Ձեզ կ'ուզեմ, ի՛նչ փոյթ ձեր ինչքը, գոչեց նոտարը, կրքէ յափշտակուած, որ իր մէջ բարբոքած էր, ի տես մանկամարդ աղջկան:

Այն ատեն Իվօն ա՛լ աւելի զայրացաւ: Այդ մարդուն դժնդակ ցանկասիրութիւնը նողկալի բան մը թուեցաւ իրեն: Չկրցաւ հանդուրժել անոր կին ըլլալու մտածումին:

Է՛հ ուրեմն, ո՛չ: Ճակատագրին այդ բուռն արարքը չէր ընդունէր: Ընդվզում մը կ'ունենար:

Մայրը չարաչար գործածած էր իր ազատութիւնը, անտես ընելով իրաւունքները: Բռնադատումի տակ միայն խօսք տուած էր: Ետ կ'առնէր այն նուէրը, որով իր անձը պիտի յանձնէր նոտարին:

— Ամէն բան պայծառ ու բացորոշ տեսնելու եմ, գոչեց Իվօն սարսռուն: Կ'ուզեմ որ ինծի բացատրէք մեր կացութիւնը:

Պրիւլէ հաւանեցաւ այդ փափաքին: Պարզեց այն յարաբերութիւնները զորս ունեցած էր Պաւա-տ'Ամուրի, մանաւանդ տիկին տը Բէրհատրի հետ:

Մնաց որ, վայրկեանէ մը ի վեր, մանկամարդ աղջիկը կարելի եղածին չափ երկար ատեն իր քով պահելու փափաքէն կ'առաջնորդուէր: Կը զգար որ գերագոյն վճռական պայքար մըն էր տալիքը: Յաղթական դուրս գալու էր այդ պայքարէն, նոյն իսկ աչքը առնելով ամենագէշ միջոցները:

Մթին ծրագիրներ, բռնադատումի կամքեր կը պատրաստուէին ուղեղին մէջ, հրահրելով տոփը: Որքան երկար ատեն իր գրասենեակին մէջ մնար Իվօն, այնքան աւելի կասկածելի կը դառնար հանրային կարծիքին առջեւ: Պէտք էր որ իրմէ կախում ունենար ան, ամբաստանուած ըլլալով տեղի տալ անդարմանելիին առջեւ:

Թշուառական նոտարին մտածումը կանգ չէր առներ նոյն իսկ ամէնէն գարշելի արարքին առջեւ, այն է Իվօնի պատուին դպչիլ:

Բայց կը զսպէր ինքզինքը: Ամէն ինչ հաշիւ էր այդ մարդուն մէջ, բացի այն պարագայէն, երբ տռփանքի մոլեգնութիւն մը չխանգարէր իր սովորական խոհեմութիւնը:

Ուստի Իվօնի առջեւ պարզեց այն պարագաները, որոնց շնորհիւ հայրը տասը տարի վայելած էր իրեն չպատկանած հարստութիւն մը:

— Այդ ժառանգութեան հասոյթները ընտանիքին վերադարձուա՞ծ են մօրս մահուընէն ի վեր:

Շատ միամիտ հարցում մըն էր ասիկա, որուն բնաւ չէր սպասեր Պ. Պրիւլէ: Բաւական կերպով ընդհարած մարդու մը պէս հաւասարակշռութիւնը կորսնցուց, տժգունեցաւ եւ սա պատասխանը տուաւ, մրմնջելով.

— Ո՛չ, օրիորդ: Այդ հասոյթները իմ քովս կը գտնուին, շահու դրուած, մինչեւ այն օրը երբ ժառանգորդները ներկայանան:

— Անշուշտ ժառանգորդներ կան: Տեղեկութիւն ունենալու էք հարկաւ:

— Չեմ կարծեր որ ժառանգորդներ գտնուին, ըսաւ նոտարը, միեւնոյն չէզոքով եւ չարաւուն կերպարանքով:

— Բայց կտակակատար մը նշանակուած է անտարակոյս ի բացակայութեան ժառանգորդներուն, յարեց անողոք Իվօն: Այդ հարցումը անպատասխան մնաց:

Պրիւլէ խոժոռած էր դէմքը: Ալեւս չէր պատասխաներ: Առանց միտքէն անցընելու, մանկամարդ աղջիկը վէրքին վրայ դրած էր մատը, խնդրին կենսական կողմը շօշափելով: Իր խօսակցին տագնապը, պատասխաններուն անստուգութիւնը բաւական էին կասկած յարուցանելու Իվօնի մտքին մէջ:

Պրիւլէ, հետզհետէ ա՛լ աւելի վրդովուած. լորտ Կոէլլոյի երկրորդ նամակին գաղտնիքը դուրս տուաւ, այն նամակը զոր կտակի յաւելուածի պէս բան մը կրնար համարուիլ: Այդ նամակով Բէրհատրի ընտանիքը կտակակատար կը կարգուէր, ուղղակի կամ կողմնակի ժառանգորդներու չգոյութեան պարագային:

Իվօն օգուտ քաղեց այս առիթէն եւ յաղթական երեւոյթ մը առաւ անզգոյշ կերպով:

— Ուրեմն, պարոն, ինչպէս պարզ կ'ըսենք ձեզի: Եթէ երբեք մօրս կը վերադարձնէր այդ հարստութիւնը, ինչպէս կ'ըսէք, ձեր պահանջը գոցուած ըլլալու է մինչեւ հիմա: Նոյն իսկ Պաւա տ'Ամուրի դէմ վտանգ մը չկայ: Երկու տարիէ ի վեր ձեր տրամադրութեան տակ գտնուած գումարը կը գոցէ մեր պարտքին կէսը, առանց տոկոսը հաշուելու:

(Շարունակելի)

իր ամենափոքր գլխացաւերը զիս կը խենդեցնէին... Ու կը մեծնար ան... գեղեցիկ էր... Աչքերս կը բուէր... Զինքը Թաղուցի մօրուկի պէս աղաւ տարրէլու, մինչեւ որ ինքն ալ ամօթ ըզգաց իր տգիտութեան վրայ։

Ուսուցիչ մը այն ատեն ընկերացաւ մեզի զօրանոցէ զօրանոց. Ժան կրցածը կը սովրէր, բայց չյաջողեր. վարժարան չղրկինք։

Ամուսինս դեր-ընդապետի պաշտօնին կոչուեցաւ Ա. ժէի մէջ, նոյն վայրկենին իսկ ուր աղջիկս կը ձեռնարկէր պատկառելի դժուարին փորձին... ձախողեցաւ... Յաջորդ տարին ընդապետը հարաւային գաւառներուն մէջ ուրիշ տեղ մը ղրկուեցաւ։ Ժան դարձեալ ձախողեցաւ։ Երեք տարին Ցիանոս դարձած էինք. Ժան կը ձախողէր միշտ. քսան տարու եղաւ։ Ո՜հ, այս ձախողանքներու ցաւագին անձկութիւնները։

Ընդվզեցաւ վերջապէս հօրը հպարտութիւնը, եւ՝ տղային անգամ ըլլալով, իբրեւ տէր խօսեցաւ.

—Բանի որ փոխ-տեղակալ մըն ալ չես կրնար ըլլալ, հրամայեց իր զաւկին. գնա՛ զինուոր եղիր. Ափրիկէ մեկնէ՛, մարթիդ ծակել տուր, ի՛նչ կ'ընես ըրէ՛... Ա՛լ քեզ չեմ ուզեր հոստեղ, դուն զիս կը սպաննես՛։

Դունաանեցա՜ւ տղան՝ այս խօսքերուն հասու վիրաւորանքին տակ, բայց չդիմադրեց.

—Շա՛տ լաւ, ըսաւ, Տոնկինի մէջ պատերազմ կայ, հո՛ն պիտի երթամ, քանի որ այսպէս կ'ուզէք։

Քիչ ժամանակ յետոյ կը մեկնէր ան՝ դեռ չառ տիրած՝ հեծելազօրքի իր կարմիր պահամուճակին մէջ, եւ ես կ'իյնէի լալ առանց նեղուելու։

Այս միջոցին ամուսնոյս առողջութիւնը հիմնովին խախտեցաւ՝ ձիէ մը ինկած ըլլալով. յետոյ մելամաղձութեան մէջ թաղուեցաւ, ուրկէ ա՛լ ոչ մէկ բան, ոչ իսկ բարձրագոյն աստիճան մը իր անուանումին ուրախութիւնը կրցաւ զինքը ազատել. բնաւ չէր գանգատեր իր ապաքինութեան բան մը չէր յայտներ. սակայն կը զգայի որ տառապանքէն կը մեռնէր։

Այն ատեն հասաւ հոսկէ յետին հարուածը... Առտու մը, վարէն, այն տեղէն եկած կոյս ծանուցագիր մը կ'իմացնէր թէ Ժան պատերազմի դաշտին վրայ գտնուած օձիքներէն յա՞ղթ կարգուած է, բայց ծանրապէս վիրաւորուած... Հայրը այս անգամ ա՛լ չհամբերեց։

—Երթամ գտնեմ զինքը, ըսաւ ինծի, պէտք չէ որ մեռնի մեր սխալանքին պատճառաւ։

Արձակուրդ առնելով մեկնեցաւ եւ վերադարձին բերաւ լուր... դագաղ մը։ Ա՜խ, սիրելի՛ս, ինչ ըսեմ հիմա ձեզի։ Երկար ամիսներ անցուցի աղիողորմ եւ մթնոլորտ յուսահատութեան մէջ, արցունքի եւ պատուհասի ահարկու զգացողութեան տակ։

Մեր սուգի յաջորդ տարին ընդապետը մեռաւ. գոն մեկնեցաւ։

—Ա՛լ մի՛ լար, պիտի երթամ փոքրիկդ միանալու։

Ա՛լ չլացի, այնուհետեւ միայնակ ըլլալով տառապանքի մէջ եւ այս անչուք տխրութեան մէջ կորսուած մնալով ստացած չին՞ ներքողամտութիւնը յուսալու քաղցրութեան...

Ամառներ անցան։ Այս խոստովանութիւնը շատ ծանր եկաւ ինծի, բայց սրտիս պարտաւոր էի. ձեր յիշատակներուն մէջ պահեցէք զայն, անիկա թող զօրավիգ մը ըլլայ, երբոր փոքրիկ Ժանը Աստուծոյ եւ երկրին յարմար մարդ ընելու հարկին մէջ գտնուիք։

Այդ սիրտառուներին վարդագոյն այտերը կը համբուրեմ։

Որդեկորոյս մայր մը

Թարգմ. Տ. ՊԱՂՏԻԿԵԱՆ

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱՊՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ

Ծայրագոյն Արեւելքի բանակը. — Տրամադրելի ոյժերը — Զինուորական կացութիւնը. — Տպաւորութիւնը Բեդերսպուրկի մէջ։

Բարիզ 22 օգոստոս. — Բեդերսպուրկէն հեռաւոր կը հեռագրէ Մաթէնի թղթակիցը. — «Քուրոբաթքինի բանակին թիւին վրայ կատարուած վիճաբանութեանց հանդէպ, ուզեցի առայժ աղբիւրներէ տեղեկութիւններ քաղել թիւին վրայ այն զինուորներուն զորս կրնայ հանել Ճապոններուն դէմ, հաշւոյն մէջ չառնելով երկաթուղին պահպանող զինուորները։ Նախ Բորթ-Արթուրի մէջ Շթէօսէլ զօրավարը ունի տասնըհինգ հազար հոգի որոնք բուն իսկ պահակազօրքը կը կազմեն, բացի Սիպերիոյ 5րդ զօրագունդը բաղկացած երեք հազար հոգիէ, Սիպերիոյ 13, 14, 15 եւ 16րդ զօրագունդները Ֆոք զօրավարին հրամանատարութեամբ՝ 12,000 հոգի, Սիպերիոյ 25, 26, 27 28րդ զօրագունդները՝ Բուսոյաթինքօ զօրավարին հրամանատարութեամբ՝ 12,000 եւ դաշտային թնդանօթաձիգները՝ 5000. ընդամէնը 47,000 զինուորներ, որոնցմէ կարելի է դնել 10,000 հոգի՝ մեռած կամ վիրաւոր՝ պաշարումը սկսելէն ի վեր։ Վլատիվոսթօքի տակ Լինիէվիչ զօրավարը ունի 40,000 հոգի։ Քուրոբաթքինին զօրավորն ալ ունի. — Սիպերիոյ Բ. զօրաբանակը՝ 40,000 հոգի, Սիպերիոյ Դ. զօրաբանակը 50,000, Ռուսիոյ Ժ. զօրաբանակը՝ 30,000 եւ ԺԷ. զօրաբանակը 30,000։ Ընդամէնը հարիւր յիսուն հազար հոգի, եւ տարիքն առաւելագոյն թիւն է, անօգուտ է թուել կորուստները։ Շատ քիչ են երկու հարիւր յիսուն հազար ճապոններուն դէմ, որոնց պիտի ընդհարին։ Բազմաթիւ նոր զօրք կ'անձրեւէ, յուսացուած եւ ազատարար անձրեւ մը որ ամէն բան պիտի փրկէ։ Երբ անձրեւը կը տեղայ, արեւելեան Սիպերիոյ Ե. զօրաբանակը՝ 30,000 հոգի, Բեդերսպուրկի Ա. զօրաբանակը՝ 36,000, արեւելեան Սիպերիոյ Զ. զօրաբանակը՝ 30,000 եւ Ը. զօրաբանակը որ դեռ նոր կազմուած է, բայց 30,000 հոգի է, ընդամէնը հարիւր քառասուն հազար հոգի պատերազմի ճամբան կը բռնեն. կ'երեւայ թէ ժամանակին պիտի հասնին հասնելու՝ փրկելու կացութիւնը, մինչ չհասնիր անձրեւին։ Բեդերսպուրկի եկեղեցիներուն մէջ անձրեւի համար կ'աղօթեն։ Ռուսաստանը կը շարունակէ կարծիքները պաշտպանել Բորթ-Արթուրի անկման համար. Սուվորին կ'ըսէ իր թերթին մէջ. — «Հերոսներ չենք սպասեր, բայց եթէ քաջութեան հրաշքներ, սակայն չենք գիտեր որ Բորթ-Արթուր վերջին պաշարումը եղած ըլլայ վերջին յոյսը Ռուսիոյ որ յաղթական գործունէութիւն մը կը սպասէ իր ժողովուրդէն։» Մինչ այնպէս կը նկատուի թէ Շթէօսէլ ճապոններուն շատ սուղի պիտի նստեցնէ Բորթ-Արթուրի գրաւումը. Միանգամայն թէ ճապոնները սխալ մը կը գործեն Բորթ-Արթուրի վրայ յարձակելու զբաղելով, մինչդեռ պէտք էր Քուրոբաթքինի զօրավարին դէմ գործէին. Սքանչացում կը պատճառէ Շթէօսէլ զօրավարին համառութիւնը, որով մերժեց ճապոններուն առաջարկած զինադադարը՝ իրենց մեռեալները վերցնելու համար։ Սպայակոյտի սպայ մը երէկ կ'ըսէր ինծի թէ ինչ որ կարելի չէր ուրիշ որ եւ է ազգի մերժել, կարելի չէր սակայն ալ ճապոններուն որոնք իրենց մեռեալները թողելու պատրուակէն պիտի օգտուէին յառաջանալու եւ այդ կերպով գրաւուած դիրքերէն չհեռանալու։ Վստահութիւն չկայ։ Ներքին գործոց նախարարը տակաւին չանուանուեցաւ։ Օ. ասան կարծիք յանդիտէն է Զարեւիչին մկրտութիւնը որ չորեքշաբթի օրը պիտի կատարուի։ Կայսեր հրամանով Բեդերհոֆի պալատան բոլոր ընդունիչները նոյն օրը ներկայ պիտի գտնուին մատրան մէջ։»

ԲՈՐԹ-ԱՐԹՈՒՐ

Նոր յարձակումներ եւ մղում. — Ճապոնի կորուստները. — Տալնի ցամաք ելած զինուորները. — Զինուորական կցորդները։

Չէ-Ֆու, 22 օգոստոս. — Զինուորական աղբիւրէ առնուած լուրերու նայելով՝ ճապոնները օգոստոս 19ի իրիկունը եւ հետեւեալ առաւօտ նորէն յարձակեցան Բորթ-Արթուրի վրայ, բայց օգոստոս 17 եւ 18ի յարձակումները աւելի կորուստ տալով ետ մղուեցան։ Կ'ըսուի թէ այդ յարձակումին մասնակցեր են ճապոնի տեղական բանակէն զօրախումբեր։ Միւս կողմէն, հաւաստիան ճապոնական մարտանաւերն ալ ռմբակոծեցին Բորթ-Արթուրը, առանց արդիւնքի։ Ամրոցները եւ քաղաքը չվնասուեցան։ Կը դիտուի որ այսօրուան ճապոնները իրենց ամբողջ ուժերդութիւնը Բորթ-Արթուրի վրայ դարձուցած եւ Լիաօ-Եանը լքած են։

— Ճապոնները չեն փորձեր յարձակում գրաւելու Լիաօ-Թի-Շանը։ Ճապոնական չորս հազար զինուորներ Տալնի ցամաք ելան՝ Բորթ-Արթուր երթալու համար։

—Լիաօ-Թաօ հրուանդանէն Թէնկ-Չէու ժամանած նաւակ մը լուր բերաւ թէ առաջի օրը ճապոնական հինգ մարտանաւեր տեսեր է որոնք ռուսական երկու մարտանաւեր կը հալածէին արեւելքի ուղղութեամբ։

—Ամերիկեան զինուորական կցորդը, որ օգոստոս 14ին Բորթ-Արթուրէն ճամբայ ելած էր, դեռ չժամանեց։ Չի գիտցուիր թէ ինչ եղած է. նոյն վիճակին մէջ են նաեւ գերման կցորդին գոյքերը։

ԹԻԷՆ-ՑԻՆ. — Մ. Նահանգաց զինուորական կցորդ Մօքոլէ հարիւրապետը, երէկ, Թիէն-Ցին ժամանեց Բորթ-Արթուրէն Շան-Հայ-Քուանի ճամբով եկող նաւակով մը։ Շան-Հայ-Քուանէն օգոստոս 18ին մեկներ է։ Հարիւրապետին հետ երեք Ֆրանսացիներ կան, որոնք Բորթ-Արթուրէն կու գան։ Ամերիկացի զինուորական կցորդը երէկ Վլատիվոսթոք ուղեւորուեցաւ։

—Ֆրանսայի նաւային կցորդ Բիվերվէլ հարիւրապետը օգոստոս 12ին ճամբայ ելեր է Շան-Հայ-Քուան երթալու համար։

—Գերմանիոյ կայսեր պահանջումով, գերման զինուորական կցորդ Հոֆման ընդապետը հետեւեալ օր մեկներ է Ռուսներուն եւ Ճապոններուն արտօնութեամբ։ Ծովէն բացը, տասը մղոն հեռու, ընդունուեցաւ ճապոնական 49 թիւ թորփիլանաւին կողմէ որ յածանաւի մը մէջ դրաւ զայն։ Գերման կցորդը օգոստոս 19ի առաւօտ այցելութիւն տուաւ Նիմաքօ ծովակալին, Նիշին մարտանաւին մէջ։ Այդ ծովակալը հրամայեց Նաքամա յածանաւին՝ Բիտաօ-Չէու առաջնորդել գերման զինուորական կցորդը, որուն թղթերը եւ գոյքերը սխալմամբ նաւակին մէջ մնացին։ Այդ նաւակը քիչ օրէն Չէ-Ֆու կը սպասուի։ Գերման սպան կ'ըսէ թէ ճապոնները շատ բարեկրթութեամբ վարուած են իրեն հետ։

ՉԷ-ՖՈՒ

Կացութիւնը. — Անգլիական նաւերը. — Չինական կուսակալը։

Չէ-Ֆու, 22 օգոստոս. — Բացի չինական նաւերէն, Չին-Չինաքիէն եւ Ֆոյիէէն զատ ուրիշ մարտանաւ չկայ Չէ-Ֆուի նաւահանգիստին մէջ։ Անոնք պատրաստ են նաւարկելու՝ եթէ անկարգութիւն ծագի։ Կը վախցուի որ ընդհարում մը կատարուի ճապոնական բնակիչներու եւ Ռուսներուն միջեւ, որոնք ռուսական հիւպատոսարանը կը գտնուին։ Այսօր հիւպատոսները եւ իշխանութիւնները կ'ըսեն թէ անկարգութիւններէ վախնալու պատճառ մը չկայ։ Քաղաքը բոլորովին հանդարտ է։

—Կ'ըսուի թէ Չէ-Ֆուի չինական կուսակալը սաստկօրէն դատապարտեց Ռիշիդելնի ռուսական թորփիլանաւին գործին համար եւ թէ այդ պարագան ալ ժողովուրդին պատճառ է Չինացիներուն։ Այդ բոլոր զրոյցները անհիմն են, եւ ամերիկեան եւ ճապոնական հիւպատոսները յայտարարած են թէ չինական ժողովուրդը հանդարտ է։

ՄԱՆՋՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

Դէպ ի Մուքտէն. — Անձրեւները. — Ճամբաներուն վիճակը։

Մուքտէն, 22 օգոստոս. — Հոս հետզհետէ սա կարծիքը կը տիրէ թէ ճապոնները մտադիր չեն յարձակիլ Լիաօ-Եանկի վրայ. անոնց շարժումներուն եւ ստացուած տեղեկութեանց նայելով, շատ հաւանական է որ Մուքտէնի շրջակաները կ'ուզեն ճակատամարտի ձեռնարկել։ Անձրեւը չէ դադրած երեք օրէն, բայց քանի մը կամուրջներ փլած են։ Օգոստոս 19ին փոքր ընդհարում մը կատարուեցաւ Լիաօ-Եանկէն հարաւ դէպ ի արեւելք, Մու-Թիէն-Լինկի ճամբուն վրայ, բայց լուրջ բան մը չէր։ Անձրեւները անանցանելի դարձուցած են դաշտը։ Ճապոնական բանակը բարձունքներուն վրայ ցրուած է։

ՌՈՒՍ ՄԱՐՏԱՆԱՒԵՐԸ

«Նովիք»ի կորուստը. — Ճապոն հրամանատարի մը պատմութիւնը. — Բեդերսպուրկի մէջ։

Թոքիօ, 22 օգոստոս. — Ճապոնական Չիթոզէ յածանաւին հրամանատար Թաքաքի ընդապետը կ'ըսէ թէ Չիթոզէ եւ Ցուշիմա յածանաւերը անցեալ իրիկունը յարձակեր են ռուսական Նովիք յածանաւին վրայ եւ զայն ջրասոյզ ըրեր են։ Յարձակումը չորս ժամ տեւեր է մինչեւ կէսգիշեր. Նովիք պիտի ընկղմէր, եթէ ծովեզերք ինկած չէր։ Ճապոնները կորուստ չեն ունեցած։ Նովիքի մէկ ռումբը զարկեր է Ցուշիմայի ածխապահարանին, բայց այդ նաւը, առժամապէս նորոգուած, կրցած է ճակատամարտը շարունակել։ Թոքիօյի մէջ կը կարծուի թէ Չիթոզէ եւ Ցուշիմա, առաւօտ նորէն մօտենալով Նովիքի, բոլորովին ընկղմեր են զայն։ Նաւաստիներուն ինչ ըլլալը յայտնի չէ, բայց հաւանօրէն կրցած է ազատիլ եւ Քարաֆթոյի ցամաքը ելլել։

Բեդերսպուրկ. — (Մաթէնի թղթակցէն). — Մասնաւոր հեռագիր մը կ'իմանէ թէ Նովիք Սախալինի կղզիին առջեւ կը գտնուէր, Քորսաքով-ի նաւահանգիստին մէջ, երբ ճապոնական նաւաբաժինը վրան յարձակելով, ռումբի հարուածներով ծակ ծակ ըրեր է զայն, այրեր եւ ծովեզերք նետեր է։ Այս լուրին վրայ գացի Մամոնով հազարապետին մօտ որ սպայակոյտին գրագիրն է։ Ըսաւ ինծի թէ պաշտօնական ոչ եւ է հեռագիր չէ ստացած, թէեւ Սախալինի հետ հեռագրական հաղորդակցութիւն կայ։ Մամոնով հազարապետը, սակայն, այս յայտարարութիւնը ըրած պահուն շատ տխուր էր, որով կը կարծեմ թէ Ռուսիոյ ընդհանուր սպայակոյտը տեղեակ է վերջին աղէտներուն որոնց ենթարկուած է Ծայրագոյն Արեւելքի նաւատորմին մնացորդը։ Զինքը սխալ երեւի Բեդերսպուրկի մէջ։ Թնդանօթը կը գոռայ՝ ծանուցանելով Նեվա գետին ջուրերուն առաջին աճումը։»

ՇԱՆԿԱՅԻ ՄԷՋ

Ռուսական մարտանաւերը. — Ռուսական ընթացքը. — Չինական կուսակալին յայտարարութիւնը. — Ճապոններուն սպառնալիքը։

Լոնտոն 22 օգոստոս. — Թայմզ հետեւեալ հեռագիրը ստացած է Շանկայի իր թղթակիցէն. — «Չինական կուսակալին ուրբաթ օրուան ծանուցագիրին իբրեւ պատասխան, Ռուսիոյ ընդհանուր հիւպատոսը ըսաւ թէ չի կրնար քննել չինական կուսակալին պահանջումը թէ Ասքոլտ եւ Կռոզովոյի կա՛մ մեկնին եւ կամ անոնց զէնքերը եւ կողմնակները վերցուին, վասն զի այդ պահանջումը անբաւական է եւ հակառակ Ռուսիոյ իրաւունքներուն իբրեւ պատերազմիկ ազգութեան։ Չինական կուսակալին ծանուցագիրը չի համապատասխաներ Բէքինի ռուս դեսպանին հեռագրին, որով ծանուցուեցաւ Շանկայի ռուս հիւպատոսին թէ Չինաստանի ռազմական գործոց վարչութիւնը բանաւոր պայմանաժամ մը կուտար՝ ռուսական նաւերուն մէջ նորոգութիւն կատարելու համար։ Ուրիշ Շանկայի ռուսական հիւպատոսը չինական կուսակալին առաջարկած պայմաններուն նկատմամբ տեղեկութիւն տուած է Բէքինի ռուս դեսպանին, ուրկէ հրահանգ խնդրած է։ Կուսակալը խնդիրը յանձնած է հիւպատոսական մարմինին, որ վաղը պիտի գումարուի։ Չինական լրագիրները կը հրատարակեն Նան-Քինի փոխարքայի բանակային թիւով մարտանաւեր դր եւ Շանկայ չինական չէզոքութիւնը յարգել տալու համար։ Կուսակալը խնդրեց Անգլիոյ հիւպատոսէն՝ հրաւիրել նաւարանի ընկերութիւնները որ անհրաժեշտ նորոգութիւններ մի՛ կատարեն Ասքոլտ յածանաւին մէջ։ Կուսակալը չի ճշդեր թէ ինչ բան կ'ուզէ «անհրաժեշտ նորոգութիւններ» ըսելով։

—Չինական կուսակալը կը յայտարարէ թէ քանի որ Ասքոլտ երկու կաթսայով եւ երկու մեքենայով կրցած է Շանկայ գալ, կրնայ նոյն միջոցներով մեկնիլ։ Կը կարծուի որ կուսակալին այդ խօսքերը արդիւնք է այն պարագային թէ Ճապոն կը մեղադրէ Չինը, ըսելով որ Ռուսներուն կողմը կը բռնէ, որով ծանր պատասխանատուութեան կ'ենթարկուի, Չին ալ, իր կողմէ, կը յայտարարէ որ ինք պատասխանատու չէ՝ Ռուսիոյ չէզոքութիւնը յարգած չըլլալուն համար։ Ճապոնի հիւպատոսը կ'ըսէ թէ Ասքոլտ եւ Կռոզովոյ կրնան ճամբայ ելլել, եւ թէ կ'ուզեն ժամանակ շահիլ որպէսզի իրենց զօրութիւնը վերականգնեն իբրեւ մարտանաւ։

— Ճապոնական մարտանաւ մը, այսօր, Վու-Սունկ ժամանեց։ Չինական կուսակալը յայտարարեց Ռուսիոյ հիւպատոսին թէ Չին ինք պիտի վերցնէ ռուսական մարտանաւերուն զէնքերը եւ կողմնակները եւ պիտի վար դնէ նաւաստիները մինչեւ պատերազմին աւարտիլը, եթէ Ռուսները իսկոյն չհամաձայնին մեկնելու կամ զէնքերը եւ կողմնակները վերցնելու պահանջումին։ Կուսակալը թող չտուաւ որ Ասքոլտի կաթսաները նորոգուին։

— Կ'երեւայ թէ Ռուսները կ'ուզեն ժամանակ շահիլ, ինչպէս ըրին Մանճուր թնդանօթակիրին գործին առթիւ։ Ռուսիոյ հիւպատոսը բացարձակապէս կը մերժէ Ասքոլտի եւ Կռոզովոյի զէնքերը եւ կողմնակները վերցնել եւ կամ անոնց մեկնելուն համար հրաման տալ։ Չինական կուսակալը ծանոյց ամերիկեան հիւպատոսին, հիւպատոսական մարմինին երեցագոյնին, թէ Չին չի կրնար պաշտպանել օտար արտօնութիւնները, թէ Ռուսիա չէզոքութիւնը չի տար իր պահանջումներուն եւ թէ Չին միջոց մը չունի իր խօսքը քալեցնելու համար։ Ամերիկեան հիւպատոսը վաղուան համար հրաւիրեց բոլոր հիւպատոսները՝ գումարում մը կատարել, չինական կուսակալին օգնելու միջոցներուն վրայ խորհելու եւ օտարներուն շահերը պաշտպանելու մասին համաձայնութիւն մը գոյացնելու նպատակով. Ասքոլտ՝ գտնուած նաւարանը Անգլիացիներու կը վերաբերի եւ կը գտնուի քօրիճդի ամերիկեան Ընկերութեան մեքենագործներուն մօտ, որոնք 200,000 անգլիական ոսկի արժէք մը ունին։ Այդ Ընկերութիւնը ամերիկեան հիւպատոսին պաշտպանութիւնը խնդրեց. Մօտը գտնըւած միւս շէնքերուն տէրերը գերմանացի եւ հոլանտացի են։ Շանկայի առջեւ անգլիական երկու մարտանաւեր կան, ֆրանսական՝ չորս, ամերիկեան՝ ութ եւ գերմանական՝ մէկ, իսկ չինական բնաւ չկայ։ Շանկայի մէջ մեծ յուզում տիրեց, երբ իրիկուան հարաւային կողմէն առաջնորդուեցաւ ճապոնական թորփիլանաւորդը որ Վու-Սունկէն անցած էր եւ շոգեկինդ կու գար։ Յուզումը աւելի սաստկացաւ, երբ ամերիկեան Շաունոռ թորփիլանաւորդը դուրս ելաւ՝ պատերազմ ելլելու կազմ եւ պատրաստ վիճակի մէջ, ուղղուելով դէպ ի ճապոնական թորփիլանաւորդը, եւ յետոյ խարսխեց նաւարանին եւ ճապոնական թորփիլանաւորդին միջեւ։

— Շանկայի չինական կուսակալը հեռագրով չինական յածանաւ մը ուզեց։ Ամերիկեան երկու թորփիլանաւորդներ հրաման ստացան՝ պատրաստ գտնուիլ Շանկայի չէզոքութիւնը պաշտպանելու։ Օտարազգի նաւուղիղ մը կը յայտարարէ թէ Վու-Սունկէն 60 մղոն հեռու ճապոնական զրահաւոր մը եւ երկու յածանաւորներ տեսած է, Հայբինկ շոգենաւը որ Շանկայ հասաւ, կ'ըսէ թէ առջի իրիկունը ճապոնական նաւաբաժին մը տեսեր է Կուզլաֆ կղզիին քովերը, լոյսերը մարած։

— Առջի իրիկունը Շանկայի փողոցներուն մէջ կռիւ մը ծագեցաւ մէկ կողմէն ռուսական եւ ֆրանսական զինուորներու եւ միւս կողմէն քաղաքին ծովեզերեայ թաղը բնակող ճապոններուն միջեւ, բայց ծանր հետեւանք մը չունեցաւ։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԲՈՐԹ-ԱՐԹՈՒՐ

ԼՈՆՏՈՆ. 26 օգոստոս. — Զանազան աղբիւրներէ առնուած հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ Բորթ-Արթուրի վերջին յարձակումը շատ մօտ է։

—Բորթ-Արթուր անընդհատ կը ռմբակոծուի։

—Նոր լուր մը չկայ Բորթ-Արթուրի մասին։ Ռուսները ցամաքի վրայ շատ տեղեր թորփիլներ դրած ըլլալով, ճապոնները յարձակման պահուն մեծամեծ կորուստներ կ'ունենան։

ՉԷ-ՖՈՒ. — Վերջին յարձակման պահուն ճապոնները Բորթ-Արթուրի շրջակայ ամրոցներէն երկու հատը գրաւեցին. նաեւ սկսան ծովէն ռմբակոծել քաղաքը։

ԲԱՐԻԶ. — Չէ-Ֆուի ռուսական հիւպատոսը կարգ մը առաջարկութիւններ ըրաւ Չինաց կառավարութեան՝ Բորթ-Արթուրի եւ Չէ-Ֆուի միջեւ անթել հեռագիրներու միջոցաւ հաղորդակցութեանց կանոնաւորութիւնը ապահովելու համար։ Այդ մասին կատարուելիք բանակցութիւնները եթէ նպաստաւոր ելք մը յանգին, Բորթ-Արթուրի հրամանատարը, Չէ-Ֆուի ռուսական հիւպատոսին միջոցաւ, պիտի կրնայ քաղաքին պաշտպանութեան մասին կանոնաւոր կերպով պաշտօնական հեռագիրներ ղրկել Բեդերսպուրկ, նաեւ տեղեկութիւններ տալ պաշարուած ռուս զինուորներու մասին։

ԲԱՐԻԶ. — Բուռն փոթորիկի մը հետեւանքով Բորթ-Արթուրի առջեւ դրըւած ականները հոսանքէն հեռուները քշուեցան, որով ճապոնները ծովէն կրնան ռմբակոծել քաղաքը։

—Բեդերսպուրկէն կը հեռագրեն թէ Շթէօսէլ զօրավարը Ռուսիոյ կայսեր թիկնապահ անուանուած է։

ՇԱՆԿԱՅԻ ՄԷՋ

ՇԱՆԿԱՅ. — Ռուսիոյ կայսրը հրամայեց ցամաք հանել Ասքոլտ եւ Կռոզովոյի մարտանաւերուն զէնքերը։

ԾՈՎԻ ՎՐԱՅ

ԼՈՆՏՈՆ. — Անգլիական շոգենաւային Ընկերութիւնները շատ զայրացած են այն պարագային համար թէ ռուսական յածանաւերը կը բռնեն անգլիական շոգենաւերը։

—Բարէկէյսի կառավարութիւնը բացարձակապէս մերժեց Ռուսներուն ածուխ վաճառումը տեղւոյն նաւահանգիստներուն մէջ։

— Ռուս ակումբը կը յայտարարեն թէ օգոստոս 10ին եւ 11ին կատարուած նաւային ճակատամարտներուն մէջ Թօկօ եւ Քամիմուրա ծովակալներուն նաւատորմիղները մեծ վնասներու ենթարկուեր են։ Այդ ակումբը կ'ըսեն թէ ճապոնական բազմաթիւ մարտանաւեր պատերազմելու անկարող վիճակի մատնուած ըլլալով, ստիպուեր են ետ քաշուիլ պատերազմի վայրէն։

ՊԵՐԼԻՆ. — Բեդերսպուրկէն կը հեռագրեն թէ ռուս կառավարութիւնը բանակցութեան մէջ է նորէն երեք շոգենաւեր գնելու Համպուրկ-Ամերիկա եւ Նորտ Տոյչէ Լոյտ Ընկերութիւններէն։

ԲԵԴԵՐՍՊՈՒՐԿ. — Պալթիկի նաւաբաժինին Լիպաուէն ճամբայ ելած մասը կը կազմեն վեց զրահաւոր, վեց զրահապատ յածանաւորք, առաջնորդ յածանաւեր եւ երեսունէ աւելի թորփիլանաւեր եւ թորփիլանաւորդներ։ Այս մասին, սակայն, պաշտօնական տեղեկութիւն մը չկայ առայժմ։

ՄԱՆՋՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

ԼԻԱՕ-ԵԱՆԿ. — Մանջուրիոյ մէջ անձրեւի եղանակը, այս տարի քիչ մը ուշացած ըլլալով, հոս սկսաւ, որով զինուորական շարժումները աւելի եւս դժուարացած են։

— Երկու կողմի յառաջապահներուն միջեւ թէեւ քիչ հեռաւորութիւն մնացած է, սակայն քանի օրէն առաջ ճակատամարտ մը հաւանական չի նկատուիր։

ԼՈՆՏՈՆ. — Նիու-Չուանկէն կը հեռագրեն թէ օդերը շատ նպաստաւոր ըլլալով, Լիաօ-Եանկի մէջ մեծ ճակատամարտ մը հաւանական կը նկատուի։

ՄԻՋՆՈՐԴՈՒԹԻՒՆԸ

ԼՈՆՏՈՆ. — Տէյլի Էքսբրէս կ'ըսէ թէ Անգլիա եւ Ֆրանսա պատրաստ են իրենց միջնորդութիւնը առաջարկել, Ռուսիոյ եւ Ճապոնի միջեւ հաշտութիւն գոյացնելու համար։

ԲԱՐԻԶ. — Անգլիա հաւանած ըլլալով Ֆրանսայի կողմէ միջնորդութեան մասին եղած առաջարկութեան, մօտերս այդ երկու պետութեանց՝ մեծ պետութեանց մայրաքաղաքներուն մէջ ունեցած դեսպանները այդ մասին տրամադրութիւնները իմանալու համար ձեռնարկներ պիտի կատարեն։

ԹԻԲԷԹ

Հեռագիր Մաքտոնալտ զօրավարէն. — Ընդհարումներ. — Թիպէթի պատասխանը. Տալայի-Լաման։

Լոնտոն, 22 օգոստոս. — Հնդկաստանի նախարարը հետեւեալ հեռագիրը ընդունած է Լորտ Էմթիլէ, որ փոխանորդաբար կը վարէ փոխարքայի պաշտօնը. — «Մաքտոնալտ կը ծանուցանէ թէ Բէմպա-Կանկի կողմը կատարուած հետախուզութեան միջոցին հեծելազօրքէն հետեւակազօրքը յանկարծակի բերեր է հարիւր զինեալ թիպէթցիներ բանակումէն 13 քիլոմեթր հեռու։ Անոնցմէ վեթսունեօթը գերի բռնուեր են, առանց ընդդիմութեան։ Աւելի մեծ բանակ մը, հիւսիսային կողմը հաստատուած, հետախուզութեան ենթարկուեր, բայց յաջողեր է խոյս տալ։ Պալթիի բանակը քանակութիւն մը ձեռք կը բերուի։»

— Չինաց ներկայացուցիչը յայտարարեր է թէ Թիպէթի տուած պատասխանը անգլիական արշաւախումբին կողմէ եղած առաջարկներուն, ժայռերը իս-քերով լեցուն է։ Այդ պատասխանը Թիպէթցիներուն վերադարձնելու հրահանգուեր է, յարելով թէ խելացութիւն չպիտի ըլլար Եունկհըզպէնտ զնդապետին յանձնել այդ տխսուկ պաշտօնագիր մը։ Թիպէթի ազգային ժողովը գումարուեցաւ, պատասխանին խմբագրութեան վրայ վիճաբանելու համար։ Բանակցութեանց երկարաձգման գլխաւոր պատճառը կը վերագրուի սա իրողութեան. Տալայի-Լաման, որ Լհասայէն ութ օր հեռու վանքի մը մէջ կը գտնուի, կը ջանայ պատասխանատուութիւնը ձգել ազգային ժողովին վրայ, եւ փոխադարձաբար։ Չինաց ներկայացուցիչը եւ Լհասայի գլխաւոր պաշտօնատարները գրած են Տալայի-Լամայի, Լհասա դառնալու, որովհետեւ թշնամական արարքները դադրած են։

ԱՆԳԼԻԱ

Լորտ Ռոզպէրիի ճառը անգլօ-ֆրանսական համաձայնութեան վրայ — Բարիզի անգլիական դեսպանը. — Դատական սխալի մը զոհը։

Լոնտոն, 22 օգոստոս. — Լորտ Ռոզպէրի, նախկին առաջին գործոց նախարար, ազատական կուսակցութեան, նամակ մը ուղղած է Մոզոքի վրայ գրուած տեսութեան մը հեղինակին։ Այդ գրքին մէջ, Լորտ Ռոզպէրի կ'ակնարկէ անգլօ-ֆրանսական համաձայնութեան։ Լորտ Ռոզպէրի կ'ըսէ թէ ինք շատ ուրախ է երկու երկիրներու միջեւ տիրող բարեկամութեանց համար, բայց կը յուսայ թէ կնքուած նոր համաձայնութիւնը աւելի կարեւոր անհամաձայնութիւններ եւ կնճռոտութիւններ առաջ պիտի բերէ քան թէ խաղաղութիւնը ամրապնդելու պիտի ծառայէ։ Անգլիական լրագիրները կը քննադատեն Լորտ Ռոզպէրիի նամակը։

—Բարիզի անգլիական դեսպան Սըր Էտմընտ Մոնսըն ի մօտոյ պաշտօնէ պիտի քաշուի։ Կը հաստատուի թէ նշանաւոր դիւանագէտ մը ողնականութեան բարձրացնել որոշուած է, Այս առթիւ պիտի վերահաստատուի Օքսֆորտի օտարագիր 1886 ին, Սըր Էտմընտ Մոնսընի երէց եղբայր, Մոնսընի հօճեկարդ պարոն Սըր Ճան Ուիլիէմ Մոնսընի տրուած էր այդ տիտղոսը։ 1898ին իր մահուընէն յետոյ, մէկը չժառանգեց այդ տիտղոսը։

—Դատական ծանր սխալի մը զոհ գացած Պ. Ադոլֆ Պէք կը պահանջէ իրեն նըւիրուած 50,000 ֆրանք գումարը։ Պ. Պէք բանտարկուեր է թաղի մը սպանութեան, որով իր դատի մասին ոչ եւ է դիմում ընելէ ետ պիտի կենայ։ Մամուլը շատ աղմուկ կը յարուցանէ այս գործին շուրջը եւ կը պահանջէ որ խիստ քննութիւն մը բացուի ու պատասխանատուութիւնները ճշդուին։ Հանգանակութիւն մը բացուած է ի նպաստ անմեղ դատապարտեալին։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Համաձայնութիւն մը. — Թաթառ. — Անձի կորուստ եւ նիւթական վնաս. — Սէն-Լուիի ցուցահանդէսը։

Ուաշինկթըն, 22 օգոստոս. — Քօրինթօյէն (Նիքարակուա) կը հեռագրեն թէ Սան-Սալվատորի, Հոնտուրասի եւ Նիքարակուայի նախագահները շաբաթ իրիկուան համաձայնութիւն մը կնքեր են, խաղաղութիւնը ամրապնդելու համար այդ հանրապետութեանց եւ կեդրոնական Ամերիկայի միջեւ։

— Չիքակոյէն, Սէն-Փօլէն եւ Մինէապոլիսէն հասած հեռագիրներու նայելով, թաթառ մը մեծ աւերներ պատճառեր է այդ քաղաքներուն մէջ, նիւթական վնասը կը հասնի 500,000 անգլիական ոսկիի։ Թաթառը կէս ժամ տեւեր է, Երկու հարիւր շէնքեր աւելի կամ նուազ վնասուեր են։ Տասը հոգի մեռեր եւ քանի մը հարիւր հոգի վիրաւորուեր են։

— Սէն Լուիի ցուցահանդէսը քիչ մընաց բոլորովին պիտի կործանէր։ Թաթառ մը իյնելով մէկ մասը քանդեց։ Երեք հոգի մեռան եւ հարիւր յիսուն հոգի ծանրապէս եւ թեթեւապէս վիրաւորուեցան։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ. — Գոսթէմունիի նահանգին Թօթիա գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Պրըզրէնի նախկին գայմագամ Իսֆան պէյ։

— Սանիէի տարիձան՝ թնդանօթարանի հաշուակալութեանց դիւանին քարտուղարներէն Նէջիպ էֆ.ի։

— Առաջին Ֆերիգութեան սաւիձան՝ կայսերական թիկնապահ եւ Եանեարի կուսակալ Օսման փաշայի եւ Բ. զօրաբանակին 20րդ զօրաբաժնին հրամանատար Սատըք փաշայի։

— Երրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Մուղէրի գործարանին անօրէններէն Պ. Թէօտոր Շմիտի. Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Կ. Պոլսոյ իտալական դեսպանատան Սեզիա պահնորդնաւին հրամանատար Պ. Պաւսոյի եւ երրորդ կարգի Օսմանիէ՝ նոյն դեսպանատան զինուորական կցորդ Պ. Ժամպոնիի։ Չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ նախակրթարաններու քննիչ Ալեկոն էֆ.ի։

—Երկրորդ կարգի Շէֆգաթ՝ Օր. Պլանշ Գրիսսիի։

—Լիագաթի արծաթ շքանշան՝ Քարլսրուհէի ստորիկանութեան դամխօջ Պ. Մառքսի։

ՊԷՅՐՈՒԹԷՆ երէկուան թղթատարով կը հեռագրեն թէ Հիճազի երկաթուղիին առաջին մասին բացման ներկայ գտնուելու պատուիրակութիւնը կիրակի օրը Պէյրութէն մասնաւոր կառախումբով ճամբայ պիտի ելլէ դէպ ի Դամասկոս։

—Պէյրութ-Դամասկոսի երկաթուղիի Ընկերութիւնը հանդէս մը տուեր է ի պատիւ պատուիրակութեան եւ անոր ընկերացողներուն, որոնք Ֆրանսիսը ... զբօսավայրը առաջնորդուեր են՝ Պէյրութէն առանձինն քիլոմեթր հեռու։ Հոն ընդունուեր են զինուորներու եւ ժողովրդեան ստուար բազմութեան մը կողմէ։ Ծովային նախարարութեան լուսանկարիչ Ալի Սամի պէյ խմբովին լուսանկարներ առեր է։ Հրաւիրեալները պատուասիրուեր են օշարակներով, պաղպաղակներով, շաքարեղէններով եւ այն իրիկունը Պէյրութ վերադառնալով, գիշերը դարձեալ սեղան մը տրուեր է կուսակալին ապարանքին մէջ։

ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐԸ. — Կայս. Իրատէ մը հրամայեց հանգստեան կոչել, Լիագաթի արծաթ շքանշան եւ երկուքական ոսկի դրամական պարգեւներ տալ այն երեք զինուորներուն որոնք աւազակներու հետ կատարուած ընդհարումներու պահան վիրաւորուած ըլլալով, Համիտէ հիւանդանոցին մէջ դարմանուեցան ու բժշկուեցան։ Կայս. այդ Իրատէն երէկ գործադրուեցաւ, եւ զինուորները իրենց ծննդավայրերը՝ Ետնեա, Մանաստըր ու Սելանիկ ղրկուեցան։

ԾՈՎԱՅԻՆ ապահովութեան Նախագահ Մէհմէտ փաշա քանի մը օրէ ի վեր հիւանդ է։ Վեհ. Սուլթանը իմանալով, հրամայեց որ Համիտէ հիւանդանոցին բժշկապետ Իպրահիմ փաշա անոր այցելութեան երթալով թէ՝ պատճառը հարցընէ եւ թէ հարկ եղած դարմանները ընէ։

— Նաւային արձակուրդին ու ջրհանկեր զինուորներու վաշտերուն հրամանատար Մէհմէտ փաշա որ հիւանդ էր, առողջացած ըլլալով, Կայս. Պալատ գնաց եւ իր հիւանդութեանը միջոցին ցոյց տրուած կայս. հոգածութեան համար երախտագիտութիւն մատոյց։

ՈՐՍՈՐԴ ՎԱՇՏԵՐ.— Գ. զօրաբանակին մէջ կազմուելիք որսորդ զինուորներու երեք վաշտերուն մէկը Սելանիկի մէջ պիտի գտնուի, երկրորդը՝ Սկիւպ եւ երրորդը՝ Մանաստըր։ Իւրաքանչիւրը ութ հարիւր հոգիէ պիտի բաղկանայ եւ լեռնային երկու արագաձիգ թնդանօթ ու խարտընկեց պիտի ունենայ. Նաեւ հեծելանիւի, հեռագրի եւայլն գումարտակներ։ Հաւաքագնացները բաց խանուէի գոյն պիտի ըլլան։

ՊԱՐՍԻՑ Շահին ծննդեան տարեդարձին առթիւ օսմ. պահականուն, այսօր, դրօշներով զարդարուած էր եւ կէսօրին թնդանօթ արձակեց։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.—Հելլենական դեսպանը ու պուլկարական գործակատարը, երէկ, Բ. Դուռ երթալով տեսակցեցան Մեծ-Եպարքոսին հետ։

ՌԱՆԿՈՒՆԻ օսմ. պատուակալ հիւպատոս անուանուեցաւ տեղւոյն երեւելիներէն Հաճի Մէհմէտ Եուսուֆ Իսմայիլ Սահիպ էֆ.։

ԱՏՏՆԱՅԻ նահանգին մէջ, այս տարի, արմտիքները հարիւրին երեսուն պակաս են՝ օդերուն աննպաստ վիճակին հետեւանքով։

ՊՐՈՒՍԱՅԻ նահանգին անտառներու եւ հանքերու ընդհանուր գործառնութիւնները քննելու համար նոյն տեղը ղրկուեցաւ գործառնութեանց քննիչ Կասպար էֆ.։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ նոր կառավարիչ Րէշիտ պէյ, երէկ, իր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ։

ՍՈՖԻԱՅԷՆ հեռագրելով կը գրեն Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէ, կ'ըսէ Սապահ.— «Մեր լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Պուլկարիոյ նախարարները, սահմանագլուխի ընդհանուր քննիչ Համդի փաշայի հետ տեսակցելնուն առթիւ, յայտարարեր են թէ մեծ ուշադրութիւն կ'ըլլայ եւ ամէն միջոց ձեռք առնուած է, որպէս զի Պուլկարիոյ մէջ աւազակներու խումբեր չկազմուին եւ սահմանագլուխը չանցնին։

ՄԱՀՍՈՒՍԷԻ հաշուոյն Գերմանիոյ մէջ շինել տրուած երկու նոր շոգենաւերը՝ Պաղտատ ու Հալէպ կայս. Գահակալութեան տարեդարձին օրը պիտի սկսին երթեւեկել։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ դեսպանատան գործակատար Պ. Պոբիթ այցելութիւն տալով անտառներու, հանքերու եւ երկրագործութեան նախարար Սելիմ Մելհամէ փաշայի, Ֆրանսայի կառավարութեան անունով շնորհակալութիւն յայտնեց կայս. կառավարութեան կողմէ իբրեւ պատուիրակ ներկայ գտնուած ըլլալուն համար Մոնսէնյոր Պօնէթթիի յուղարկաւորութեան։

ՍԻՆՈՊԻ նախորդ կառավարիչ Թէվֆիք փաշա երէկ Կ. Պոլիս ժամանելով ուղղակի կայս. Պալատ գնաց։

ՄԱՐՍԻԼԻԱՅԷՆ, երէկ, Պոլսոյ նաւահանգիստը ժամանեց Ֆրանսական Էքուայ շոգենաւը, ուր կը գտնուէին գերմանացի, ֆրանսացի, սպանիացի, բելժիքացի ու զուիցերիացի կրօնականներ եւ կրօնաւորուհիներ։ Շոգենաւը, վաղը, Հայֆա ու Յոպպէ պիտի ուղեւորի։

ՔԱՐԻՒՂԻ ՇԱՀԱԳՈՐԾՈՒՄ.— Կայս. Պալատան պաշտօնատարներէն Լաւթֆի պէյ, վերջերս կայս. ռազմական Գանձուն նախարարութենէն մենաշնորհ խնդրած է շահագործելու օսմ. երկիրներու բոլոր քարիւղները՝ մանաւանդ Պաղտատի, Մուսուլի, Տիարպէքիրի, Վանայ, Պիթլիսի, եւ Խարբերդի նահանգներուն մէջ։ Լաւթֆի պէյ շատ նպաստաւոր պայմաններ կ'առաջարկէ եւ մօտերս ընդարձակ տեղեկագիր մը պիտի մատուցանէ նոյն նախարարութեան։

ՄԵԾ ԿՂԶԻԻ յունական որբանոցին ի նպաստ օգոստոս 22ին նուագահանդէս մը պիտի տրուի նոյն որբանոցին պարտէզին մէջ։

— Տիկին Սիմէոնովի Սինխօօղլը 50 ոսկի նուիրած է այդ որբանոցին եւ Աղեքսանդրիոյ վաճառականներէն Պ. Բարամէլի, որ Կ. Պոլիս կը գտնուի, 20 ոսկի։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.— Անցեալ հինգշաբթի գիշերուան երկրաշարժը Իզմիրէն զատ զգացուած է նաեւ Լոռաէմիչի, Սէֆերիհիսարի, Ֆոչայի, Թիրէի եւ Ուրլայի մէջ, սակայն վնասակար հետեւանք մը չէ ունեցած։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.—Վասիլ Բանաքօթ անուն աւազակ մը որ տասը տարիէ ի վեր Գօթերին գաւառակին մէջ կ'ապաստանէր եւ անցեալ տարի գաւառակին Իստրէի մաղավին անդամ Հասան էֆ.ն լեռը տարած էր փրկանք ստանալու համար, եւ անոր մարդերը սպաննած, տեղական կառավարութեան անձնատուր եղեր է։

ԱՆՀԱՅՏ ՁԱՐԹՆՈՒՄ.— Թունէլի հրապարակին վրայ, Թիւքէլին մօտ, գլխարկավաճառ Ռուսօ անցեալ օր հարիւր ոսկի դրաւ դզրոցին մէջ, փոխանակագիրներու վճարման համար. յետոյ օդին տաքութենէն ընկճուելով քնացաւ. առտուն զարթնումը շատ ափսոսանք եղաւ, վասն զի այդ դրամները անհետացած էին։ Սխալ է ուրեմն այն խօսքը թէ մարդուս բաղդը քնացած տանը կուգայ։

ԱՐԿԱԾ.— Այս առտու ժամը 11ին Գումգաբուի Արապզատէ փողոցի գինեգան Մըկըրի տղան՝ չորս տարեկան մանչ զաւակը տանը վերի յարկէն՝ վեց մեթր բարձրութենէն փողոց ինկաւ եւ գլխէն ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։ Վիճակը ծանր է։

ԱՄԱՌՆԱՅԻՆ ԹԱՏՐՈՆ

Բանկալթիի Jardin des fleurs պարտէզին ամառնային թատրոնին մէջ ամէն գիշեր կը շարունակուին զբօսալի ներկայացմանց շարքերը՝ Variétés խումբին կողմէ։ Ներկայացմանց կը մասնակցին Տէ-Րիւշա Իտալացի զոյգը, Մաճճինիները, Պարիթօն Վոլանթինօ. Անթուանէթ եւ Լիւթիա երգչուհիները, transformiste Պ. Լուի, էլէօնորա պարուհին եւայլն։ Ինչպէս ամէն շաբաթ, վաղը գիշեր եւս Հասան էֆ.ի օսմ. կատակերգակ խումբը պէսպիսութեամբ լեցուն ներկայացումներ պիտի տայ։ Կիրակի օրերը ցերեկներ ներկայացում՝ Variétés խումբին։

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ
ՕՍՄ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔԻ

ԱԶԴ.— Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչական Խորհուրդը կը ծանուցանէ թէ 1904 սեպտ. 1)14էն սկսեալ հարիւրին երկու տոկոս պիտի վճարուի Միացեալ Փոխանակ պարտաթուղթերու 2 թիւ կտրոնին վրայ։ Վճարումները պիտի կատարուին կտրոնին մէջ նշանակուած բոլոր քաղաքներուն մէջ, մինչեւ 1905 փետր. 1)14 Այդ պայմանաժամէն յետոյ տոկոսները միայն Կ. Պոլսոյ մէջ պիտի վճարուին։ 1—5

* *

Օսմ. 4% Բրիօրիթէ փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ թիւ 28 կտրոնին, որուն պայմանաժամն է 1904 սեպտ. 1) 14, ինչպէս նաեւ 1904 Օգոստոս 1) 14 28 դ վիճակահանութեան մէջ ամորթի եղած պարտաթուղթերուն փոխարէնը պիտի վճարուի յառաջիկայ սեպտ. 1(14էն սկսեալ, կտրոններու վրայ նշանակուած նոյն քաղաքներուն մէջ։

1—5

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ս. Փրկչի Որբանոցին Խնամակալութիւնը որոշեր է որ այդ հաստատութեան մէջ այսուհետեւ աւելի լայն ժամանակ եւ ուշադրութիւն նուիրուի արհեստագործութեան ճիւղին՝ քան ուսմանց եւ լեզուներու, ու բոլոր որբերը, դպրոցական նոր շրջանէն սկսեալ, պարտաւորիչ կերպով հետեւին արհեստի՝ օրական չորս ժամ դասախօսութեամբ։ Բացառութիւն պիտի կազմեն միայն տարրական կարգի տղաքը, որոնք ուսման պիտի հետեւին՝ իրենց նախակրթութիւնը լրացնելու համար։ Միեւնոյն առթիւ, Խնամակալութիւնը հրաւիրած է Իճարէի ազգ. վարժարանին տեսուչ Գալուստ էֆ. Մալաթեան՝ իբրեւ այցելու ուսուցիչ դասախօսել Որբանոցին մէջ։

— Յ. Իզմիրեանց գրական Յանձնաժողովը թէեւ հրաւիրուած էր գումարուիլ երէկ, Զաւէդեան կտակին համաձայն երաժշտական համալսարան մը ղրկելու համար նախապէս կազմուած քննիչ յանձնաժողովին կողմէ նշանակուած վեց ընտրելիներէն մէկը ընտրելու համար, սակայն անդամոց մեծ մասին բացակայութեան պատճառաւ ուրիշ օրուան յետաձգուեցաւ։

— Ս. Աստուածածնայ տօնին առթիւ, Դատաստանական Խորհուրդը դադրեցուցած է իր նիստերը մինչեւ օգոստ. 27։

— Ինէպօլու առանց քահանայի մնացած ըլլալով, Փոխանորդարանը այդ պաշտօնին յարմար տեսած է Երզնկայի Տ. Մեսրոպ քհ.ն։

— Պոլսէն Տ. Եղիշէ քհ. Տէր Մարտիրոսեան խնդրած է Ս. Պատրիարքէն որ իրեն ուրիշ տեղ պաշտօն մը տրուի քահանայագործելու, որուն կլիման յարմար գայ իր անձին եւ կ'աւելցնէ թէ ասկէ առաջ Պատրիարքարանի կողմէ Տիւզճէի հայ գաղթականութեան հովուութեան ղրկուած ըլլալով, չէ կրցած դիմանալ տեղւոյն կլիմային եւ հիւանդացած է։

—Ս. Աստուածածնայ տօնին առթիւ Պոլսոյ զանազան թաղերէն քարոզիչ վարդապետներ ուղղուած ըլլալով Պատրիարքարանէ, Պէօյիւքտէրէի եկեղեցիին համար Տ. Եղիշէ Վ. Պաշայեան, Պոյաճըքէօյի համար Տ. Կարապետ Վ. Մկրտիչեան եւ Թոփգաբուի համար Տ. Մարկոս Վ. Դաւթագուեան նշանակուած են։

—Պարսից Մուզաֆֆէրէտտին Շահին ծննդեան տարեդարձին տօնին առթիւ, ի դիմաց Ս. Պատրիարքին, այսօր Պատր. փոխանորդ Տ. Գաբրիէլ եպիսկ. եւ գործակատար Արիս էֆ. պարսկական դեսպանատունը կ'երթան, շնորհաւորական այցելութիւն տալու։

—Ս. Պատրիարքը գոհունակութեան գիր մը ուղղած է Երզնկայի առաջն. փոխանորդ Տ. Արտաւազդ Վ.ի։

—Լեհին եկեղեցական մը եւ զբօսաշրջիկ մը որ մայրաքաղաքս եկած են պտոյտի համար, երէկ իրիկուան դէմ Մայր Եկեղեցի գալով այցելեցին եկեղեցիին զանազան մասերը եւ տեղեկութիւններ քաղեցին։ Այցելուները իրենց գոհունակութիւնը յայտնեցին Պատրիարքական Աթոռին եւ հանգուցեալ Ներսէս Պատրիարքի գամբարանին համար։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՄԱՆՈՒՑՈՒՄ
Ազգային Ուսումնական Խորհրդոյ

Յառաջիկայ 1903–1904 դպրոցական նոր տարեշրջանին առթիւ Ազգ. Պատրիարքարանի դիմում եղած է, խնդրելով կրթական պաշտօնեաներ հետեւեալ տեղերու համար.—

Գարթալի Պէզճեան վարժարանին համար կը խնդրուի դաստիարակ-ուսուցիչ մը։

Զմիւռնիոյ Ազգ. վարժարանի Մանկապարտէզին համար՝ Մանկապարտէզի վարիչ վարժուհի մը։

Մաղնիսայի ազգ. վարժարանին համար՝ Հայերէնի հմուտ եւ մանկավարժութեան յաջողակ վարժուհի մը։

Հաճըրի վարժարանին համար դաստիարակ ուսուցիչ մը տեսչութեան պաշտօնով, նոյնպէս մանկավարժութեան եւ ձեռագործութեան մանկավարժուհի մը։

Աֆիոն Գարահիսարի ազգ. վարժարանին համար՝ հայերէնի, ֆրանսերէնի եւ ուսողութեան հմուտ ուսուցիչ մը, որ պիտի վարէ նաեւ վարժարանին տեսչութիւնը։

Դուրբէժի ազգ. վարժարանին համար ֆրանսերէնի հմուտ վարժուհի մը։

Ֆիլիպէի ազգ. վարժարանին համար մանկապարտէզի վարիչ վարժուհի մը։

Շումլայի ազգ. վարժարանին համար ուսուցիչ մը, տեղեակ ֆրանսերէնի. նոյնպէս երաժիշտ ուսուցիչ մը, որ ի վիճակի ըլլայ նաեւ օգնական ուսուցչութիւն վարել, նոյնպէս եւ օգնական վարժուհի մը։

Հետեւաբար այս պաշտօններն բաղձացող յանձնառու կրթական պաշտօնեայք կը հրաւիրուին յառաջիկայ ուրբաթ օր, օգոստոս 20, ժամը 4ին ներկայանալ Ուսում. Խորհրդոյ, Ղալաթիոյ Խորհրդարանը, միասին առնելով իրենց ուսուցչական ձեռնհասութեան վկայականները։ (Կնիք)

12 Օգոստ. 1904

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՓԼ)

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

“ՏԻԱՆԱ,, ՅԱՆՁՆՈՒՈՐԿԱԾ

ՍԱՅԿՈՆ. 25 օգոստոս.— Ռուսական Տիանա յածանաւը որ քանի մը օր առաջ հոս ժամանեց, կը տեղեկագրէ թէ օգոստոս 10ին, երբ ռուսական միւս մարտանաւերուն հետ դուրս կ'ելլէր, ճապոնական երկու ռումբերէ զարնուեր է. մէկը ձգուեր է ծփական գիծին վարի մասին եւ միւսն ալ սպայ մը ու երեք զինուոր սպաններ եւ քանի մը զինուոր վիրաւորեր է։ Տիանա սկսեր է դէպի Շանթունկ ուղղուիլ, բայց ճապոնական թորփիլանաւերու հանդիպեր է որոնք իրեն թորփիլ արձակեր են անոր դէմ, առանց յաջողելու, որով Տիանա ստիպուեր է ճամբան փոխել։

ՓՈՐԹ-ԱՐԹՈՒՐ
ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— (Պաշտօնական). — Ալեքսիէվ ծովակալը օգոստոս 24 թուականով հետեւեալը կը հեռագրէ Նիքոլա կայսեր.

«Շթէօսէլ զօրավարը Փորթ-Արթուրէն օգոստոս 19 թուականով կը տեղեկագրէ թէ նոյն օրը առտուան ժամ 4ին ճապոնները սկսեր են յարձակում մը կատարել Ուկլովայա լերան դէմ (Լուիզա ծովածոցին մօտ)։ Միեւնոյն ատեն Գոլի լերան վրայ հաստատուած ճապոնական մարտկոցները բուռն ռմբակոծութիւն մը կատարեր են ռուսական ամրոցներուն դէմ հիւսիսային ճակատին վրայ, եւ պաշտպանողական գիծին արեւելեան ճակատին ամրոցներուն դէմ։ Ճապոնները խրամատներ կը բանան Լուչինի եւ Լուչի ձորին, Լուն-Հոյի ամրոց հովիտին մէջ»։

ՌՈՒՍ ՄԱՐՏԱՆԱՒ ՄԸ ԸՆԿՂՄԱՆ

ԹՈՒՔԻՕ.— Ռէօթէր կ'իմանայ թէ ռուսական երկու թորփիլահալածներ, չորեքշաբթի իրիկուն, Փորթ-Արթուրի մուտքին մօտ, զարնուեր են ականներու։ Այդ նաւերուն ամէնէն մեծը, չորս ծխնելոյզով, ընկղմեր է։ Այդ նաւերուն անունը ու մարդոց կորուստները յայտնի չեն։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Շթէօսէլ զօրավարը Ռուսիոյ կայսեր թիկնապահ անուանուեցաւ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Ռուս կառավարութեան խնդրանօք, Անգլիոյ կառավարութիւնը հրաման տուաւ անգլիական երկու յածանաւերու, որպէս զի Ռուսիոյ Սմոլենսկ օժանդակ-յածանաւը գտնեն եւ անոր հաղորդեն ռուս կառավարութեան հրահանգները՝ Կարմիր Ծովի մէջ կատարուած նաւերու գրաւմանց առթիւ։ Այդ հրահանգները կը պատուիրեն դադրեցնել խուզարկութիւնները եւ գրաւումները։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ՍՔՐԻՏԼՈՎ ԾՈՎԱԿԱԼԸ ՊԱՇՏՕՆԱՆԿ ԵՂԱԾ

ՀՌՈՄ, 25 օգոստոս.— Սթէֆանի գործակալութիւնը կ'իմանայ թէ Ծայրագոյն Արեւելքի ռուսական նաւատորմին ընդհանուր հրամանատար Սքրիտլով ծովակալը պաշտօնանկ եղած է։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Ռուսիոյ պատերազմական պաշտօնարանին մէջ կը հաւաստուի թէ Քուրոբաթքին զօրավարը, հիմա, 185,000 զինուոր ունի Լիաօ-Եանկի մէջ։ Կը ծանուցուի թէ Ռուսերը յարձակողական սկսած են։

ԼՈՆՏՈՆ.— Հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ ռուսական երկու թորփիլահալածներ, Փորթ-Արթուրի մուտքին առջեւ ականներու զարնուած ըլլալով, ընկղմեր են։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.—Ռուս կառավարութիւնը հաստատապէս որոշած է մերժել միջնորդութեան որ եւ է փորձ։

—Նիքոլա կայսրը օգոստոս 28ին Վարշաւա պիտի երթայ, ուրկէ անցնելու Ծայրագոյն Արեւելք ղրկուելիք զինուորները։

ԼՈՆՏՈՆ.—Ճապոնները օրական ութ հարիւր խոշոր ռումբ կ'արձակեն Փորթ-Արթուրի դէմ։

—Թօքիօյէն կը հեռագրեն թէ մեծամեծ պատրաստութիւններ տեսնուած են՝ Փորթ-Արթուրի անկումը տօնելու համար։

“ՆՈՎԻՔԻ,, ԱՐԿԱԾԸ

ՆՈՐ ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, 25 օգոստոս.— Սա տեղեկագիրը ղրկուած է ռուսական Նովիք յածանաւին նկատմամբ որ Սախալին կղզիին Քորսաքովսք նաւահանգիստին մէջ խորտակուեցաւ.

«Օգոստոս 10ին Նովիք յածանաւը կը գտնուէր Ուխթոմսքիի ծովակալին հրամանատարութեան տակ գտնուած յածանաւերու բանակաթեւին գլուխը։ Ճապոնական մարտանաւերը պաշարեցին Սեզարեւիչ եւ միւս զրահաւորները։ Նովիք այդ առթէն օգտուելով ուղղակի ուրիշ յածանաւերու հետ խոյս տալ ճեղքելով թշնամիի մարտանաւերուն գիծը. նաեւ պահ մը ենթարկուեցաւ ճապոններու յածանաւերուն հալածումին։ Նախապէս տրուած հրահանգին համաձայն, ռուս մարտանաւերը Վլատիվոսթոքի ճամբան պիտի բռնէին, սակայն ճապոնական մարտանաւերը ձախ կողմէն արգելք եղան այդ շարժումին, որով Ուխթոմսքիի ծովակալը դէպ ի հարաւ ուղղեց ռուս մարտանաւերը։ Այդ միջոցին ճակատամարտը չափազանց սաստկացաւ։ Սեզարեւիչ եւ միւս զրահաւորները ետին մնացած էին եւ Ասքոլտ մեծապէս վնասուած էր։ Նովիք թէեւ արագընթաց է, սակայն չկրցաւ զերծ մնալ ռուս յածանաւերը ամէն կողմէ պաշարող ճապոնական մարտանաւերու ռումբերուն նպատակակէտ ըլլալէ. այդ միջոցին մէկ ծխնելոյզը տապալեցաւ եւ նաւին վերի յարկն ալ բաւական վնաս կրեց։ Ծխնելոյզին տապալումէն շոգին սկսաւ պակսիլ, որով Նովիքի արագութիւնը նուազեցաւ. միւս կողմէ ռուսական միւս յածանաւերն ալ հեռացած էին. ուստի Նովիքի հրամանատարը աշխատեցաւ կարելի եղածին չափ արագութեամբ յառաջանալու եւ ապաստանելու համար։ Այդ պահուն գիշերը վրայ հասած էր, որով Նովիք ազատեցաւ ճապոններուն հալածումէն։ Նովիք մեծ քանակ ածուխ սպառելու պէտք ունէր, վասն զի ծխնելոյզին տապալիլը նուազեցուցած էր արագութիւնը. ուստի Քին-Թաօ գնաց եւ հոն ածուխ առաւ. յետոյ որոշեց Ճապոնի կղզիներուն հիւսիսային կողմէն Վլատիվոսթոք երթալ. այդ նպատակով բաց ծովին մէջ գնաց։ Ճապոնները որոնք իմացած էին Նովիքի Քին-Թաօ երթալը եւ անկէ ճամբայ ելլելը, սկսան հալածել զայն։ Ռուսական յածանաւը թէեւ արագութեանը շնորհիւ թշնամի նաւերը անցաւ, բայց ստիպուեցաւ Սախալին կղզիին Քորսաքովսք նաւահանգիստը երթալ, վասն զի թէ՝ ածուխը հատնելու վրայ էր եւ թէ նաւին վնասները նորոգելու անհրաժեշտ պէտք կար։ Քիչ յետոյ հոն հասան Չիթոզէ ու Ցուշիմա ճապոնական յածանաւերը, որով նաւային բուռն ճակատամարտ մը կատարուեցաւ։ Նովիքի ռումբերէն մէկը սոսկալի պայթում մը առաջ բերաւ Ցուշիմայի մէջ, որով այս վերջինը ստիպուեցաւ պահ մը հեռանալ. բայց Չիթոզէի թնդանօթները աւելի խոշոր ըլլալով, Նովիքի ծխնելոյզները խորտակեցին եւ վերնայարկը աւերեցին։ Ռուս յածանաւը թշնամիին ձեռքէն ազատելու եւ նաւաստիներուն կեանքը փրկելու համար, եզերքին մօտ խրեցնելէն զատ ուրիշ միջոց մը չէր մնացած։ Նովիքի բոլոր սպաները եւ նաւաստիները ցամաք հանուեցան եւ նաւն ալ անգործածելի վիճակի մը մատնելու համար քանդուեցաւ։ Նովիք կէսը միայն ջուրին մէջ խորտակուած է։ Եղած պայթումներէն կը հասկցուի որ ճապոններուն կորուստը կարեւոր է»։

Պարտիզակի մեր գործակալն է Աստուածատուր էֆ. Տէր Մկրտիչեան, որուն կրնան դիմել «Արեւելք»ի բաժանորդագրուիլ փափաքողները։

ԴԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 12 Օգոստոս

Օսմ. Քօնսոլիտէ Միացեալ	Օ. Ո.	93	23
Ամէնէն բարձր գին	»	93	27
Ամէնէն վար գին	»	93	20
Րումէլիի Երկաթուղի գոց.	Ֆր.	121	25
Ամէնէն բարձր գին	»	121	50
Ամէնէն վար գին	»	121	25

ԲԱՑՈՒՄ 13 Օգոստոս

Օսմ. Քօնսոլիտէ Միացեալ	Փ. Կ.	93	27
Րումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	121	5)
Շիրքէթի Խայրիէ		29	—
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Յունական պանքա		424	—
Տէրքօս		244	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	20
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		6	—
» ժուիսանս		2	—
» [illegible]		198	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		513	—
Թրանսվաալ		91	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն Ա		292	—
» » » Բ		265	50
[illegible]		49	50
Անատոլի երկաթուղի բաժնեթուղթ		41	85
» պարտաթուղթ		525	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	—	—
» » » չէք	»	109	17 1/2
Փարիզ » »	Ֆր.	23	07 1/2
» » » չէք	»	—	—
Պէրլին անտոկոս չէք	մարք	18	70
Վիէննա չէք	Քրոն.	21	91

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	15
Անգլիական ոսկի	»	109	35
Բոյ Էմփէրիալ	»	89	20
[illegible]	»	51	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	02
Մէթալիք	»	—	—
Ռուսիոյ [illegible]	Օ. Ո.	8	64

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 25 Օգոստոս

Անգլիական Քօնսոլիտէ	87	87
Միացեալ պարտք բաց.	85	50
Միացեալ պարտք գոց.	85	63
Օսմանեան Պանքա	13	63
Թուրքական 1888-1889	91	25
Հելլենական 5 %	45	50
» Մոնոփոլ	47	—
Պուլկարական 1892	98	—
Էժիբթէն Ունիֆիէ	104	87
Ճապոնական %	74	50
[illegible]	3	62
Շարթըրտ	1	43
[illegible]	35	36 1/4

ՓԱՐԻԶ, 25 Օգոստոս

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		98	15
Միացեալ պարտաթուղթ բաց.	Ղրշ.	87	25
Միացեալ պարտաթուղթ գոց.	»	87	27
Օսմ. Հայր. Պանքա	Ֆր.	568	—
Օսմանիէ	»	—	—
Րումէլիի երկաթուղի	»	128	15
Օսմ. [illegible]	»	456	—
Օսմ. Ռէժի	»	317	—
Բրիօրիթէ Թիւրք 4 %	»	568	—
Քրէտի Լիոնէ գուբոնը կտրուած	»	1140	—
Իտալական Ռանթ	»	103	85
Սպանիական արտաքին	»	86	90
Աւստրիական	»	103	40
Թրանսվաալ	»	93	—
Ռուսական 4 %, 1901	»	93	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	260
[illegible]	»	—	—

ՎԻԷՆՆԱ, 25 Օգոստոս

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	Ֆր.	239	70
Րումէլիի երկաթուղի	»	128	50
Օսմ. Ռէժի	»	348	—

ՊԷՐԼԻՆ, 25 Օգոստոս

Միացեալ պարտաթուղթ	Ֆր.	84	—
Րումէլիի երկաթուղի	»	128	25
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	102	70
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	300

ՊՐԻՒՍԷԼ, 25 Օգոստոս

Միացեալ պարտք	86	37
Րումէլի երկաթուղի	123	25

ԱԶԴ.— Գաւառական կարեւոր կեդրոններու մէջ երկար տարիներէ ի վեր ՏԵՍՉԻ պաշտօն յաջողապէս վարող անձ մը եւ ունենալով ի ձեռին վաւերագիր Ուսումն. Խորհրդոյ եւ բարւոք պաշտօնավարութեան վկայագիրներ, կը փափաքի մայրաքաղաքս եւ կամ գաւառաց ազգ. վարժարանաց մէջ՝ տեսչական կամ ուսուց. ուսուցչի պաշտօն ստանձնել։

Մանրամասնութեանց համար, դիմել Ղալաթիա, Սեղբօս խան թիւ 5, «Բիւզանդեան Գրատուն» անձամբ կամ նամակով։ 1—4

ԲԱՐՁՐ. ՎԱՐԺԱՐԱՆ Ի ՊԱՐՏԻԶԱԿ
25րդ տարեշրջան

Վարժարանը, իր 25ամեակին առթիւ վերակազմուած է նոր եւ լաւագոյն կարգադրութիւններով. կը բացուի Դշ. օր Սեպտեմբեր 7ին (Ն. Տ.)։ Առեւտրական ուսումներ մեծ տեղ մը կը բռնեն բարեփոխեալ Ծրագրին մէջ։ Վարժարանին Ուսմանց Ընթացքը վեցամեայ է, 2 տարի նախապատրաստական եւ 4 տարի ալ Վարժարանական կարգերու համար։ Ուսուցչական մարմինը կը բաղկանայ հմուտ եւ փորձառու ուսուցիչներէ որոնց 5ը գոլէժներու ընթացաւարտներ են եւ 1ը՝ համալսարանական մը։ Առողջական տեսակէտով Վարժարանին դիրքը անդուգական է։ Իր յատուկ բժիշկը մօտէն կը հսկէ աշակերտներուն առողջական վիճակին վրայ։ Տեսուչը եւ ուրիշ 4 գիշերօթիկ ուսուցիչներ, որոնք Վարժարանին շէնքին մէջ կը բնակին, մօտէն կը հսկեն աշակերտներուն վարք ու բարքին վրայ։ Վարժարանին տարեթոշակն է 16 օսմ. ոսկի, որուն կէսը Սեպտ.ի բացումին վճարելի է, եւ միւս կէսը՝ Յունուարի վերջերը։

ՏԱՆՈՒԹ.— Կ. Պոլսէն եկող հին եւ նոր աշակերտներ կրնան կէս գինով Հայտար-Փաշայէն երկաթուղիով Իզմիտ գալ, դիմելով մինչեւ Օգոստ. 18/31 Պոյաճը-Հանը, Գրիգոր էֆ. Շահպազեանի։ Վարժարանին նոր յայտագիրը ստանալու համար դիմել Մր. Ո. Ո. Բիթթ, Պոյաճը-Հանը, Կ. Պոլիս։

5-15

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1852
Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ՊԷՐԱ 396
ԽԱՆԻ ԳԱՐԵՋՐԱՏԱՆ ՎՐԱՅԻ ՅԱՐԿԸ
([illegible])

Նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստէ, յար եւ նման բնականին, դէմքի ձեւաւորութիւն, բերանի ուրիշի, ծամելու դիւրութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորելով։ Ինչպէս նաեւ կատարելագործեալ աջդամներու միջոցաւ առանց ցաւի ատամնահանութիւն։ 42

Զննութիւնը կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէսօր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէսօրէն ետքը) հիւանդ կ'ընդունի։ 7-50

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
—o—
ՄԵՐՃԷՊ ՆԻ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 16,
ԻՋՋԷԹ ՓԱՇԱ ԽԱՆԻՆ ՔՈՎ, ԿԱԼԱԹԱ

Յարգոյ հասարակութեան կը ծանուցուի թէ այս վաճառատունը կը ծախէ Պրիւսէլի գորգեր, թիւլէ ընտիր վարագոյրներ, այլ եւ այլ տեսակ քօրթըլներ, կարասիներու յարդարման յատուկ կերպասներ՝ բազմազէն, բուրդէ, մետաքսէ, նաեւ հայելիներ, քօնսոլներ, պիւֆէներ, մահճակալներ, աթոռներ, նկարներ, պատի ժամացոյցներ, եւն.։ Բոլոր այս ապրանքները կը ծախուին շատ չափաւոր պայմաններով։ Վաճառատունը իր յաճախորդներուն տրամադրութեան տակ կը դնէ սալոնի, ննջասենեակի եւ ճաշարանի ամբողջական կարասիներ։ Օթեցողութեան առաջնակարգ տուներ վարած օթեցարար մը պատրաստ կը գտնուի վաճառատան մէջ, կարասիներու յարդարման աշխատութեանց կատարման համար։

ԱՄՍԱԿԱՆ ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐ
29 ՀԱՍՏԱՏ ԳԻՆԵՐ 19—50

ԱԶԴ.—Միս Հօլէժ, որ մանկապարտէզի վարժուհիներ կրթած ու պատրաստած է Իզմիրի եւ Օրտուի մէջ, այս տարի Տրապիզոն պիտի մնայ։

Մանկապարտէզի վարժուհի ըլլալ փափաքող օրիորդներ պարտին իրենց նախորդ ուսուցիչներէն կամ ուրիշ վստահելի անձերէ բարի վարքի եւ ուսմանց ուրիշ ճիւղերու մէջ բաւականութեան վկայական ներկայացնել։

Դասախօսութիւնները կը սկսին յառաջիկայ սեպտ. 1/14ին։ Տարեթոշակն է 12 օսմ. ոսկի կանխիկ։ Աւելի տեղեկութիւններու համար գրել առ տէրէին Լ. Ս. Քրոֆօրտ, Ամերիկեան վարժարան Տրապիզոն։ 14 7—8

ՌՈՊԷՐԴ ԳՈԼԷՃ

Վարժարանիս յառաջիկայ տարեշրջանը կը սկսի սեպտ. 2/15ին։ Կարգադրութիւններ եղած են վաճառականական ուսմանց բազմացեալ կատարելութեամբ աւանդելու համար։ Վարժարանին մասնաւոր բժիշկը, ուսանողներու առողջութեան, մարմնամարզներուն եւ խաղերուն, ինչպէս նաեւ վարժարանին ընդհանուր առողջապահական վիճակին վրայ կը հսկէ։ Մարմնամարզի նոր եւ գեղեցիկ մասնաւոր շէնք մը կառուցուած է [illegible], իր մէջ ունենալով մարմնամարզի ամէն տեսակ գործիքներ՝ վերջին դրութեանց համաձայն։ Երկու տարիէ ի վեր բացուած է նաեւ փոքր տղոց յատուկ նոր շէնք մը, ուր կ'ընդունուին մինչեւ տասնեկան աշակերտներ։ 37 7—20

ԱՄԷՐ ՊԻՔՈՆ
Sosiétè Produèhurs de France Péra
Ֆրանսական արտադրութեանց Ընկերութիւն
Բերա

ԱՄԵՆԱԲԱՐՁՐ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄՆԵՐՈՒ
ԱՐԺԱՆԱՑԱԾ ԶԱՆԱԶԱՆ
ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

G. PICON
AMER PICON

ԱՄԷՐ ՊԻՔՈՆԸ, ամէնէն շատ քինքինա պարունակող սա կազդուրիչ ըմպելին, պատրաստուած է ալճէրիական հողի յատուկ տունկերով։ Իր կազդուրիչ ու հակատենդային յատկութիւններուն համար է որ կը յանձնարարուի անոր գործածութիւնը։ Առաւօտեան անօթի փորանց կամ ճաշէն առաջ առնուած տանէն՝ բարերար ազդեցութիւն մը կ'ունենայ։ Այդ ըմպելիին շնորհիւ՝ մարդուս սպառած ուժերը կը վերանորոգուին եւ տենդը զերծ կը մնայ։

Ծանօթ.— Անխիղճ մարդիկ մեր վաճառանիշը կեղծած ըլլալնուն Ամէր Պիքոն սպառող մեր բոլոր յաճախորդներուն խորհուրդ կու տանք առաջնակարգ տուներու միայն դիմել, որպէս զի կեղծերը չառնեն. պէտք է պահանջել իր շիշերը Ինքան ու Ֆէօրքէն դրոշմը իրեն։

Միակ ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ մէջ
Պ. Լ. ԲԱՐՄԱ։
Պ. Պ.
Բ. Պոնոմի — Ղալաթիա
Ս. Ռէչչիս — »
Էքօնոմիք Գոօբէռաթիվ — Ղալ. եւ Բերա
Ռոզառիօ Սիւսօնէ — »
Բաքատօրալօ եւ Մէյէթիատէս — »
Ժ. Սթավրօբուլօ — »
Բօթթոքի եղբարք — »
Վէնսան Դաւոյեան (դեղավճ.) Կ. Պոլիս
Մէհմէտ Բեաղիմ — » »
Տ. Մէզիքի որդի եւ Ընկ. — » »
Մ. Մէզիքի — » »
Թ. Լինօ — » »
Պ. Սէֆէրեան — » »
Ժ. Վօնթիզիանօս եւ Ընկ. — » »
Էմիլ Լանտրան — Բերա
Տէմէթրաքօբուլօ եղբ. եւ Ընկ. — »
Թ. Սարքէնեան Բերա, Կ. Պոլիս, Ղալաթիա
Պօն մարշէ — Բերա
եւն. եւն. եւն. 34 1—50

ՈՍԿԻ ՇՔԱԴՐԱՄ, ՓԱՐԻԶ 1900 Ին

EXPOSITION UNIVERSELLE INTERNATIONALE
FRANÇAISE
1900
CARMEL

Ընկերութիւն Քարմէլ Օրիանթալ

ԲՆԱԿԱՆ ԳԻՆԻ ԵՒ ԳՈՆԵԱՔ

ՌԻՇՈՆ ԼԸ ՍԻՈՆԻ (ՊԱՂԵՍՏԻՆ) մեծ մառաններէն

Վաւերացեալ կայսերական բժշկական ժողովոյ արտօնութեամբ

1903 յունուար 2ին ... այցելեցին Քարմէլ Օրիանթալի մառանները որ կը պարունակէին 600 տակառ եւ 49,000 շիշ։ Մեր անձնական ընտրութեամբ, տակառներէն 26 եւ շիշերէն 24 նմոյշ առինք որոնց արդիւնքը հաստատեց թէ Քարմէլի գինիները քիմիական բաղադրութենէ զուրկ,

ԲՆԱԿԱՆ, ԶՕՐԱՑՈՒՑԻՉ ԵՒ ԲՈՒԺԻՉ ԵՆ

Փարիզի բժշկական Ֆաքիւլթէին բրոֆէսէօր Ա. ԲՈՒՇԷԻ, Փարիզի գիտութեանց ֆաքիւլթէին բրոֆէսէօր ԿԱՑՈՆԻ, Համայնքին քաղաքապետութեան երդուեալ քիմիագէտ Ս. ԷՆՈՔԻ, Ս. Բեդերսպուրկի կայսերական համալսարանին բրոֆէսէօր Ա. ԲԷԼԻ եւ Օտեսայի կայսերական համալսարանին բրոֆէսէօր Ա. ՎԵՐԻԿՕԻ կողմէ արտօնուած

ԿԸ ՎԱՃԱՌՈՒԻ ԱՄԷՆ ԿՈՂՄ։ Գրասենեակ եւ մթերանոց. ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՔԱՐԱՔԸ, ՍԻԹԷ ՖՐԱՆՍԷԶ Թիւ 145—147

9 Երիկերին եւ խցանի բաբսիլներում վրայ պահանջել գործարանին վաճառանիշը որ կը կրէ Քարմէլ Օրիանթալ Ընկ. բառերը 17—50

SOCIETE "CARMEL-ORIENTAL"
RAISIN DE CHANAAN
(ՎԱՃԱՌԱՆԻՇ)

Առաջնակարգ Ընկերութիւն

Հոնկրուշազ

Ընդհանուր Ապահովագրութեանց

ՀԻՄՆԵԱԼ 1857ԻՆ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿՈՎ. ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Ի ՊՈՒՏԱՓԷՇԹ

ԿԵՆԱՑ ԲԱԺԻՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ՎՃԱՐՈՒԱԾ 332 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ — ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ 114 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ — ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԳՈՒՄԱՐ 461,035,390 ՖՐԱՆՔ

Սոյն Ընկերութեան պայմանները՝ Թուրքիոյ մէջ գործող միւս Ընկերութեանց պայմաններէն, ԱՄԵՆԷՆ ՆՊԱՍՏԱՒՈՐՆԵՐՆ ԵՆ։

Ընկերութիւնը կ՚ապահովագրէ խիստ օգտակար պայմաններով ու անմրցելի գիներով.— ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ի դէպ մահու եւ կենաց՝ չահաբաժնի մասնակցութեամբ եւ երաշխաւորեալ տոկոսի առկերով, ինչպէս նաեւ աղջկանց դրամօժիտի ու մանկանց դրամագլխի կազմութեան, եւ ցմահ թոշակի տարեկանութիւններ։

Կ՚ԱՐԺԷ ՈՒՐԵՄՆ ԱՄԷՆ ՈՔ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԵԼԷ ԱՌԱՋ՝ ԱՆԳԱՄ ՄԸ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՆ ԱՉՔԷ ԱՆՑԸՆԵԼ։ Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար, դիմել Ընկերութեան Ընդհանուր Գործակալութեան։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԲԱՆԿԱՆ

ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՊԱՏՈՒԱՒՈՐ ՈՒ ՁԵՌՆՀԱՍ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻՆ ԽԻՍՏ ԳՈՀԱՑՈՒՑԻՉ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ
Մեր գործակալք Տ. Գ. ՏԱՎԻՍՕ եւ Ընկ. Գավաֆեան խան, Թիւ 5, Ղալաթիա

Ընդհ. Գործակալ բովանդակ Թուրքիոյ
ՈՐԴԻՔ Զ. ՊԱՌՆԱՍԵԱՆԻ
Պոլիս Պառնասեան խան

18 — 11—50

---

65 ՏԱՐՈՒԱՆ ՅԱՋՈՂ ՓՈՐՁ
ԱԼՔՈԼ ՏԸ ՄԱՆԹ

ՏԸ ՌԻՔԼԷՍ
RICQLÈS

ՄԻԱԿ ՃՇՄԱՐԻՏ ԱԼՔՈԼ ՏԸ ՄԱՆԹ
ՈՐ ԾԱՐԱՒԸ ԿԸ ՅԱԳԵՑՆԷ ԵՒ ՋՈՒՐԸ ԿԸ ՄԱՔՐԷ

Կը բուժէ սրտի, գլխու եւ ստամոքի ցաւերը, ինչպէս նաեւ դժուարամարսութիւնը, եւ քոլէրինը։

Ակռաներու եւ արդուզարդի համար շատ լաւ է. նաեւ համաճարակներու դէմ իբրեւ նախազգուշական միջոց կը ծառայէ։

ԿԵՂԾԵՐԷՆ ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ
ՌԻՔԼԷՍ ԱՆՈՒՆԸ ՊԱՀԱՆՋԵԼ

ԱՆՄՐՑԵԼԻ
ԱՆԴԱՄ 1905Ի ՓԱՐԻԶԻ ԺՒՐԻԻՆ
ամէն դեղարանի նոյն մէջ կը ծախուի

25—36

LA CONFIANCE

ԼԱ ՔՈՆՖԻԱՆՍ

Ապահովագրական Ընկերութիւն
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ
ՀԻՄՆԵԱԼ 1844ԻՆ

Ֆրանսական կառավարութեան զննութեան տակ գործող այս Ընկերութեան երաշխաւորեալ դրամագլուխն է 56,000,000։

Իր անխախտ սկզբունքն է ուղղամտութիւն եւ կանոնաւորութիւն իր բոլոր գործառնութեանց մէջ։

Ամէն տարեկ մեծ համարման եւ վստահութեան արժանացած այս Ընկերութիւնը՝ միշտ գոհ ձգած է իր յաճախորդները՝ նոյն իսկ ամէնէն հեռաւոր մասնաճիւղերուն դիմաց։

Ընկերութեան դրամատունն է Գրէտի Լիոնէն։

Այս Ընկերութեան Պոլսոյ գործակալութիւնն առանձնած է հրապարակին ծանօթ ԳԱՌՆԻԿ ԱՃԱՌԵԱՆ

որուն պէտք է դիմել հրդեհի վերաբերեալ ապահովագրութեանց կամ տեղեկութեանց համար։

Գ. Աճառեան կը վարէ նաեւ ծովային եւ կեանքի ապահովագրական գործակալութիւն։

Հասցէ — Պոլիս, Մահմուտ Փաշա, Պէօյիւք Եըլտըզ խան, Թիւ 14։ 6 6—49

ՍԱԼԱՄԱՆՏՐ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ
Կեդրոնատեղի՝ ԱՄՍԹԷՐՏԱՄ
Դրամագլուխ եւ պահեստ
ՖՐ. 7,500,000

Ընկերութիւնը նպաստաւոր պայմաններով եւ սակերով հրդեհի դէմ կ՚ապահովագրէ տուներ, մթերանոցներ, գործարաններ, եւն. ինչպէս նաեւ անոնց պարունակութիւնը, Կ. Պոլսոյ եւ ամբողջ Թուրքիոյ մէջ։

Ընկերութեան դրամատունն է Օսմ. Կայս. Բանկան։

Ընդհանուր գործակալ
ՖՕՍԿՕԼՕ ՄԱՆԿՕ ԵՒ ԸՆԿ.
Կալաթա Գարա Մուսթաֆա փողոց թիւ 4
30 13—50

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլի Փորթոյի, Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք։

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ռամէզէզ	300	Թիպս	2500
Ռանիտ	3000	Նեքթիս	2400
Թէյլոր	3000	Օսա բիս	2250
Քեսնորուս	3000	Բէրա	1250
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	2000
Օսանլի	3000	Կասքընի	1500
Մազինգէրս	2500	Իւլէտ	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՈԼ եւ ԸՆԿ.
Ուիթոլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ եւ ԸՆԿ.
20 24—50 13 Ճէյմս Սդրիդ Լիվրբուլ

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ

ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆԵԱԼ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
1892 Օգոս. 2/14 եւ 1310 Սեֆեր 20 թուակիր Ֆերմանով

Դիմել Ընկերութեան կեդր. գրասենեակը, Ղալաթիա, Քարաքէօյ, Եանի խան եւ կամ հետեւեալ հասցէներուն.—

- Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Եէնի Ճամիի հրապարակ.
- Պոլիս Մ. Մ. Ի. Սառօֆ եւ Ռոտիզի, Շէյխիւլ Իսլամ խան, Պահճէ գաբու Թիւ 10
- Մաքրիգիւղ, Մ. Ա. Անճէլիտէս, կայարանի հրապարակ.
- Գատըգիւղ, Բեամիլ էֆ., չուկայի հրապարակ.
- Գատըգիւղ, Մ. Ա. Անդիրա, Մոտա ճամբէսի.
- Պէօյիւքտէրէ, Մ. Ա. Տէմարչի.
- Ղալաթիա, Մ. Ա. Բիրժանց, Թիւ 12 Թ. ... խան.
- Ղալաթիա, Մ. Էդիէն Թ. էմլզի, Թէվէքիլ խան.
- Բերա, Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Մեծ Փողոց.
- Շիշլի, Մ. Է. Ռուսէ, Պէօյիւքտէրէ ճամբէսի, Թիւ 137.
- Մեծ Կղզի, Բէշուլ էֆ.
- Բ. Սոմմարիվա, Բէնտիք.

17 Գործակալութիւնք Օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ։ 15—50

SANTAL SALOLÉ LACROIX

ԳԱՐՍԻՒԼՆԵՐԸ

Միզային գործարանի հիւանդութեանց դէմ գործածուող հականեխիչ դեղերուն ամէնէն ազդուն և ամէնալաւ խրացնելին է։

Վաճառատեղին՝ դեղարան Լագրուա, 31, Rue Philippe-de-Girard, PARIS.

ԹԻ ԿՐԷՇԱՄ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԴՐՈՒԹԻՒՆ, ԼՈՆՏՈՆ

Ընկերութեան գոյքը 1900 դեկտեմբերին	Ֆր.	217,206,050
Տարեկան հասոյթ ապահովագիններէ եւ տոկոսներէ, 1900 դեկտ. 31ին	»	33,303,250
Վճարումներ՝ բանթ վիաժէրներու, ապահովագրութեան պայմանագիրներու, վերագնումներու, եւլն. Ընկերութեան հիմնարկութենէն՝ 1848էն ի վեր	»	488,726,400
1900ի տարեշրջանին մէջ Ընկերութիւնը 5556 ապահովագիր յանձնած է, որ կը ներկայացնեն	»	44,751,57

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն՝
ԷՏՈՒԱՐՏՍ ԷՆՏ ՍԸՆ

Մէյտանճըգ փողոց, Ալալէմճի խան, Պոլիս, իսկ Ղալաթիոյ մէջ՝ Ալեքսիատի խան եւ Մէյմէնէթլի խան, Թիւ 8։

ԲԱԹՐԻՈԹԻՔ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.	ԿԱՐՏԻԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
1824ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ	1821ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 1,500,000 անգլիական ոսկի	ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 2,000,000 անգլիական ոսկի

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

5 Ընդհանուր գործակալ ԷՏՈՒԱՐՏ ԷՆՏ ՍԸՆ, Ալալէմճի խան, Պոլիս 5—48

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՈՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ?

ԿԱՐՍ· ՊԱՏՐԱՍՏԱՆ ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ

THE SINGER MANUFACTURING Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ ունած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 490է աւելի պատուոյ վկայական եւ չքնաղ մետալ ստացած բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուններու մէջ։

Բերա	) 1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց Թիւ 343 եւ 343 կրկին։) 2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց։
Կալաթա	) 1. Սինկէր խան Թիւնէլի առեւ։) 2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։
Պոլիս	) 1. Սուլթան Համամ Թիւ 2։) 2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց Թիւ 13։
Սկիւտար	) Զաբրը պոյը, Թիւ 120։

Դասերը եւ նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, Թիւ 343 եւ 343 կրկին. Սարգիս պէյ Տիւզօղլուի տունը։ 16 18—50

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԱՄԵՆԱՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԸՆԿ.Ը
Զուտ փոխադարձ, հիմնեալ 1845ին
Կը գործէ 82 կառավարութեանց հսկողութեան ներքեւ
1903 Յունուար 1ին երաշխաւորեալ գոյքն է Ֆր. 1,827,000,000

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 812,711 ապահովագրեալ ունի որք կը կազմեն Ընկերութիւնը, որոնց կը պատկանի բոլոր շահերն 1903ին ապահովագրելոց վճարուած շահաբաժիններու գումարը Ֆր. 27,670,882։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ տիեզերական բոլիսը մինչեւ հիմա ստեղծուածներէն ամենէն կատարեալն է, որ եւ է Ընկերութենէ մը յանձնուող բոլիսներէն աւելի անկաշկանդ եւ չհաւասար պայմանագրութիւնն է, յանձնուած օրէն սկսեալ անվիճելի է, ըլլայ զբաղման, ճամբորդութեան, մահուան տեսակներուն եւ պատճառին, անձնասպանութեան եւ մինչեւ իսկ պատերազմի առթիւ։ Տիեզերական բոլիսը կ՚երաշխաւորէ փոխառութիւններ երեք տարի ապահովագրին վճարելէ յետոյ առանց յետաձգելու ապահովագրին հաշուի առնելու, այս փոխառութեանց գումարները զատ զատ նշանակուած են բոլիսին մէջ։ 30 օր պայմանաժամ իւրաքանչիւր վճարման համար առանց տոկոսի, վճարումները դադրեցնելէն մինչեւ 5 տարի վերջը նշանակելու առանձնաշնորհում, յետամնաց ապահովագիններէ 5 առ 100 տոկոսով հանդերձ վճարելով, մէկ տարեվճար ընելէ յետոյ իրաւունք կորսուած չկայ։ Ապահովագրութեան երկարաձգումը, բոլիսին մէջ նշանակուած ժամանակամիջոցի մը համար, այնպէս որ այդ ժամանակամիջոցին մէջ եթէ մահ պատահի, ապահովագրեալ գումարը կը հատուցուի ամբողջութեամբ, առանց հաշուի առնելու անվճար մնացած ապահովագինները։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 4 առ 100 տոկոսաբեր պայման մ՚ ունի, որ աշխարհի մէջ ցարդ գտնուած պայմաններէն ամէնէն աւելի նպաստաւորն է։ Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել

Պոլիս Հաւիթօլ խան — Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Վոյվոտա փողոց, Վիթալիս խան — Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
7—50 Ղալաթիա 22 — Ընդհանուր-Բնիկ գործակալաց
Ա. ՉՈՒՀԱՃԵԱՆ

ՊԱԼՔԱՆ

ՔՈՒԱՆՋՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ, ՍՈՖԻԱ

Դրամագլուխ, պահեստ եւ երաշխաւորութեան գումար Ֆր. 7,500,000

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

1899ի ապահովագրութեանց գումարն է 19,534,276 Ֆր.։ Ամբողջ կեանքի վրայ և խառն ապահովագրութիւն, կրկին դրամագլխով, առոյգ օժտի դրամագլուխ այլեւայլ կարգադրութիւններով, չափաւոր սակերով ու նպաստաւոր պայմաններով։ Ինչպէս մէկ տարուան ապահովագրութենէ յետոյ ապահովագիրը անվիճելի կը դառնայ, այսինքն Ընկերութիւնը ո՛ եւ է առարկութիւն չընէր ապահովագրեալին անձնասպանութեան, մենամարտի, ամէն կողմ ճամբորդելու պարագային, եթէ առանց իմաց տրուելու ալ կատարուի. նմանապէս ո՛ եւ է սակի յաւելում չի պահանջեր։ Ապահովագիրները վեց ամիս յետոյ ե՛ կին կը նորոգուին։

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Ներկայ ապահովագրութեանց գումարն է 460,267,203 Ֆր.։

Գոհացուած Ապահովեալներ 1,433,965 Ֆրանք։

Ապահովագրութիւն փայտաշէն ու քարուկիր շէնքերու, կարասիներու և ապրանքներու՝ նպաստաւոր պայմաններով։

ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ ՃԻՒՂ

Ապահովագրութիւն վաճառքներու, շոգենաւերու մարմին աշխարհիս ո՛ր կողմն ալ ուղեւորին։

1896ի շահաբաժինն է հարիւրին 18 ու կէս. 1897ինը՝ հարիւրին 18. 1898ինը՝ հարիւրին 18 և 1899ինը՝ հարիւրին 16։

Ընկերութեան դրամատուններն են ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷ Կ. Պոլիս, ԱՆԿԼՕ-ԱՒՍՏՐԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ, Լոնտոն, ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԱԶԳԱՅԻՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ, Սոֆիա։

Գործակալ ընդհանուր Թուրքիոյ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ,

Կ. Պոլիս Ղալաթիա, Թահթալքալէ խան, Օսմ. Պանքային դիմացը։ 31 6—50

Գաւառաց համար պատուաւոր երաշխաւորութեամբ գործակալներ կփնտռուին։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլի Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Գոմօ	497	Կոզօ	3011	Մալթօ	724	Բոզարիօ	136
Ալէքթ	3607	Գոնկօ	906	Կրոտոնօ	1095	Մարէնկօ	2273	Սալֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գորսօ	835	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Սիլօ	1735
Արիոսթօ	2277	Ֆիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Մ...	3557	Սիլվիօ	1193
Գասանօ	1822	Տուրինօ	957	Հի...	372	Միլ	1657	Սորռէնթօ	1203
Գորոտինօ	1264	Տուրօ	2383	Հորաթիօ	3610	Մոնդէպէլլօ	1735	Թասսօ	1323
Գրավօ	1076	Տեարօ	1718	Հո...էր	595	Մուրիլլօ	2479	Թ. Ուիլսըն	1546
Գրիւնօ	841	Տրամս	514	Իակ	2354	Նէրօ	1033	Թորօ	3327
Էրֆֆօ	448	Էպրօ	2461	Իտալիա	5440	Օթէլլօ	4110	Թոլէտօ	1470
Փէլրօ	1371	Էլտորատօ	1320	Ձինօ	1050	Օնթարիօ	4036	Տորպինօ	487
Գալիբսօ	1337	Էմպօ	84	Քէսօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	914	Քոլրինօ	2307	Պոլէրմօ	631	Վասքօ	1914
Դագօ	1094	Ֆինլանտօ	1828	Քովնօ	1700	Բոլօ	510	Վոլօ	1289
Ջիբրալ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Բալմա	3229	Վ. Լիթուրն.	2396
Ս. սէրօ	1831	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէբանդօ	2272	Բրիստոլ	1663	Խէտոռ	1350
Քլիօ	1697	Ղալիլէօ	3060	Լիվոռնօ	1043	Բոլըն	1613	Զէնօ	1209
Գոլորատօ	[illegible]	Կիկանօ	1143	Լուքէրօ	319	...ոմլօ	1789		

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած են։

Մօռոէֆօ շոգենաւը՝ նաւապետ Պօքսոլ։
Քօնկօ » » Հարպօրտ։

Դիմել առ Գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՋՕՍ
Թիւ 22—24, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 10 37—50

COMP. RUSS

Navigation à Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ

Օգոստոս

Գշ. 10/23 Սեւաստաբոլ ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Տարտանէլ, Էյնսրօզ, Լէլանիկ, Իզմիր, Քիոս, Թարապոլուս—Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Բորթ—Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը ...ին յետ միջօրէի։

Եշ. 2/25 Օտէսա ժամը 1ին միջօրէէն առաջ։

Շբ. 14/27 Ինէպոլի, Իզմիր, Բերէ, Աղեքսանդրիա ժամը 1ին միջօրէէն առաջ։
Օտեսա ժամը 2ին յետ միջօրէի։

Կիր. 15/28 Ինէպոլի, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ, Պաթում ժամը 8ին միջօրէէն առաջ։
Պուրկազ, Վառնա, Օտեսա ժամը 3ին յետ միջօրէի։ 15—50

ՖՐԻՑ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլի եւ Արեւելքի միջեւ բանող նաւք։

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Վիրճինիան	10500	Ֆլորիտա	3500
Բաւէնեան	10500	Էմիրջեան	3500
Քէլտոնեան	10500	Ալպերթեան	3000
Լանքաշիրեան	9000	Ալճէրեան	3500
Ֆիլատելֆիա	9000	Ալպաթեան	3500
Դալմաթեան	8000	Ատէնեան	3500
Քորնեան	8000	Անատոլեան	2500
Քարոլինեան	8000	Կիպրեան	250
Դիրէնէան	8000	Լէտեան	2000
Եօրքշիրեան	3700	Մինիօ	900
Վալէնեան	3700	Օբորտօ	800
Սիմպեան	3700	Լիսպոն	83
Մալթեան	3500		

Ապրանքի ստացման կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունէն հանելու համար իրենց հրամանագիրը ցոյց տալ շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել
ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆԹԷՆ
Ղալաթիա, ...

34—50 12 ...

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
Որք ամիսը երկու անգամ կը բանին Լիվրբուլի եւ Արեւելքի միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէրնիա	18900	Սիլվանիա	559
Սաքսոնիա	18900	Քարփաթիա	4841
Լուքանիա	12950	Կէլթա	3239
Քամբանիա	12950	Բավիա	2945
Ուլթոնիա	8845	Փիքթիա	2936
Ումբրիա	8128	Սիրբիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սերվիա	7392	Ալկերիա	2181
...ոնիա	7269	Տէկնարէա	161

Դիմել առ ԺՈԼԻ Ե. ՍԻԿԸՐ
34—50 Joly et Seagor
Մէյմէնէթլի խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 14

Արտօնատէր ՀԱՐԷՆ ՆՈՒՍՈՒԹԵԱՆ